

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

IX. legegintzaldia

Iruña, 2017ko maiatzaren 22a

73. ZK.

A U R K I B I D E A

B SAILA:

Foru lege proposamenak:

—Foru Lege proposamena, Lesbiana, gay, bisexual, transexual, transgenero eta intersexualen (LGTBI) berdintasun sozialari eta Nafarroako Foru Komunitatean sexu-joerarengatik edo genero-identitate edo -adierazpenarengatik diskriminatzearen aurkako politika publikoei buruzkoa. Aurkeztutako zuzenketak (2. or.).

B saila:
FORU LEGE PROPOSAMENAK

Foru Lege proposamena, Lesbiana, gay, bisexual, transexual, transgenero eta intersexualen (LGTBI) berdintasun sozialari eta Nafarroako Foru Komunitatean sexu-joerarengatik edo genero-identitate edo -adierazpenarengatik diskriminatzearen aurkako politika publikoei buruzkoa.

AURKEZTUTAKO ZUZENKETAK

Legebiltzarreko Erregelamenduko 130. artikuluan ezarritakoa betez, agintzen dut Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara daitezkeen honako foru lege proposamen honi aurkezturiko zuzenketa: "Lesbiana, gay, bisexual, transexual, transgenero eta intersexualen (LGTBI) berdintasun sozialari eta Nafarroako Foru Komunitatean sexu-joerarengatik edo genero-identitate edo -adierazpenarengatik diskriminatzearen aurkako politika publikoei buruzkoa." Proposamen hori 2016ko irailaren 9ko 102. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

Iruñean, 2017ko maiatzaren 12an

Lehendakaria: Ainhoa Aznárez Igarza

honetan ezartzen diren neurriak ondoko hauei dagozkie:

a) Bizitza sozialeko edozein arlori, eta bereziki eremu zibilari, lanekoari eta sozialari, eta osasunari, hezkuntzari, ekonomiari, kulturari eta arlo publikoari eta instituzionalari, oro har.

b) Bizitzaren etapa guztiei eta horren garapeneko gorabehera guztiei, hala nola egoera zibila aldatzea, familia bat eratzea, gaixotasun bat, ezgaitzea, askatasunaz gabetzea edo heriotza edo beste edozein inguruabar?"

Zioak: Lege honetan jasotako populazioari erreferentzia egiten dioten kontzeptuak zabaldu eta bateratzea.

1. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

1. artikulua aldatzeko zuzenketa Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

"1. artikulua. Legearen xedea.

1. Foru lege honen xedea da printzipioak, baliabideak eta neurriak ezartzea eta arautzea, LGTBI+ pertsonen eskubideak eta benetako berdintasun gauzatua erabat bermatzeko, bidea izanik sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazio ororen prebentzioa, zuzenketa eta deuseztapena, Nafarroako Gobernuaren eta toki entitateen eskumenekoak diren esparru publiko zein pribatuetan.

2. LGTBI+ pertsonen berdintasunerako eta diskriminaziorik ezerako eskubidea, 1. apartatuan aipatutakoa, eraginkor bihurtze aldera foru lege

2. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

2. artikulua aldatzeko zuzenketa Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

"2. artikulua. Helburua.

Foru lege honen helburua da baldintzak ezartzea LGTBI+ pertsonen eta horiek osatzen dituzten taldeen eskubideak benetakoak eta eraginkorrak izan daitezen; haiei bizitza sozialaren eta instituzionalaren arlo guztietako parte-hartzea eta ordezkartza erraztea; pertsona horiei buruzko pertzepzio sozial eta instituzionalean eragin negatiboa duten estereotipoak gainditzen laguntzea; eta neurri zehatzak ezartzea gizarte bidezkoago bat, librea, lortzeko, oinarritua LGTBI+ pertsonentzako tratu- eta aukera-berdintasunean eta aniztasuna balio erantsi gisa onartzean.

Zioak: Lege honetan jasotako populazioari erreferentzia egiten dioten kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta jarduketa-esparruak zabaltzea.

3. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

3. artikulua aldatzeko zuzenketa Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“3. artikulua. Aplikazio esparrua eta betetze bermea.

1. Foru lege hau aplikatuko zaio, Foru Komunitatearen esparruan, edozein pertsona fisiko edo juridikori, zuzenbide publiko edo pribatukoa izan, edozein dela ere haren egoera administratibo edo pertsonala.

2. Nafarroako Gobernuak, Nafarroako Parlamentuak, Nafarroako toki entitateek eta haien mendeko edo haiekin lotuta dagoen edozein entitatek, zuzenbide publiko zein pribatukoak izan, eta Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioak, legea betetzen dela bermatuko dute, eta eraginkorra izan dadin behar diren baldintzak sustatuko dituzte, zeinek bere eskumenen esparruan. Ildo horretatik, sexu-orientazioari, genero-adierazpenari eta sexu- edo genero-identitateari buruzko ekintza positiboak lagunduko dituzte, eta, halaber, komunitateko LGTBI+ asoziazionismoari eta dituen proiektuei sostengua emanen diete.

3. Foru lege hau aplikatuko da LGTBI+ pertsonen bizitzako edozeinaldi eta arlotan.

Zioak: Lege osoan zehar kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea.

4. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

4. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“4. artikulua. Printzipioak.

Foru lege honek honako oinarrizko printzipioak ditu abiaburu, zeinek arautuko baitute legearen aplikazio eremuko pertsona fisiko nahiz juridikoen, publiko nahiz pribatuen, jarduketa:

1. Giza eskubideak gozatzeko eskubidearen aitortpena: pertsona guztiek dute, edozein dela ere haien sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- edo genero-identitatea, oinarrizko eskubide guztiak eta giza eskubide unibertsalak bete-betean gozatzeko eskubidea.

a) Berdintasuna eta diskriminaziorik eza: behu da zuzeneko nahiz zeharkako diskriminazioegintza oro, ziotzat sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- edo genero-identitatea edo familia-talde bateko kide izatea hartzen duena. Legeak babes eraginkorra bermatuko du diskriminazio ororen aurrean.

b) Nortasunaren aitortpena: pertsona orok du eskubidea bere buruarekiko autodefinizio bat erakitzeke, bere gorputzari, sexuari, generoari eta sexu-joerari dagokienez. Nor bere buruarekiko definitzen dituen sexu-joera eta sexu- edo genero-identitatea funtsezkoak dira bere nortasunentzat, eta oinarrizko alderdiak dira autodeterminazioan, duintasunean eta askatasunean. Inor ez da hertsatua izanen bere sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- edo genero-identitatea ezkutatu, deuseztatu edo ukatzera.

c) Prebentzioa: beharrezkoak diren prebentzio neurriak hartuko dira jokaera homofobiko, lesbofobiko, bifobiko, transfobiko edo interfobikoak ekiditeko, eta LGTBI+ pertsonen duten berdintasunerako, ikusgarritasunerako eta diskriminaziorik ezerako eskubidea urratzera eraman dezaketen egoeren antzemate goiztiarrerako.

d) Osotasun fisikoa eta segurtasun pertsonala: babes eraginkorra bermatuko da bizitzaren, osotasun fisikoaren, osotasun psikikoaren eta pertsonaren ohorearen edo duintasunaren aurka zuzenean edo zeharka sexu-joeragatik, genero-identitateagatik, genero-adierazpenagatik eta sexu- edo genero-identitatearengatik, gorputz-bestelakotasunagatik edo familia-taldekotasunagatik eginiko edozein eraso- edo indarkeria-egintzaren aurrean.

e) Babesa errepresalien aurrean: beharrezkoak diren neurriak hartuko dira pertsona guztiei babes eraginkorra emateko, akzio judizial edo administratibo bat baliatzearen edo horretan parte hartzearen ondoriozko erreakzio gisako tratu kaltegarri izan litekeen edozein jarduketa edo erabakiren aurrean.

f) Pribatutasuna: pertsona guztiek dute pribatutasunerako eskubidea, haien bizitza pribatuan nahierako edo legearen aurkako esku-sartzerik jasan gabe, eta barne harturik norberaren sexu-joera, genero-adierazpen edo sexu- edo genero-identitatearen berri emateko edo ez emateko era-

bakia hartzeko eskubidea. Beharrezkoak diren neurri administratiboak hartuko dira, zerbitzu eta prestazio publiko eta pribatuak jasotzen dituzten pertsonen gaineko aipuetan sexu- edo genero-identitate adierazia azal dadin, kasuko pertsonaren duintasuna eta pribatutasuna errespetatuz.

g) Osasun arloko tratamendu egokiaren bermea: pertsona guztiek dute osasun arloan izan daitekeen maila handieneko babesa edukitzeko eskubidea. Ez da zilegi izan inor bultzatzea, eta are gutxiago behartzea, tratamendu, prozedura mediko edo azterketa psikologiko bat egitera, haren sexu edo genero-autodeterminazioarako askatasuna murrizten duena. Osasuneko profesional guztiak, edo osasungintzako arloan zerbitzu ematen dutenak, behartuta daude tratu-berdintasuna LGTBI+ pertsoneri ere aplikatzera.

Profesionalen prestakuntza espezializatua eta behar den gaikuntza zaintzea, bai eta erabiltzaileei informazioa egoki transmititzea ere.

2. Pertsona transexual adingabeek eskubidea dute Nafarroako Foru Komunitatearengandik beharrezko diren babesa eta arreta jasotzeko, beren garapen integrala sustatze aldera, familian eta gizartean integratzeko jarduketara eraginkorren bitartez, betiere osasun-administrazioak, lan-administrazioak, gizarte zerbitzuek eta hezkuntza-administrazioak koordinatutako programen esparruan; adingabeen familiek eskubidea dute esparru horietan guztietan arreta jasotzeko, haien garapeneren akonpainamendu zuzena egin ahal dezaten, kolektibo horren ahultasun berezia dela eta, zioen azalpenaren II. ataleko bigarren paragrafoak adierazten duen bezala.

3. Izaera integrala eta arloartekoa ematea eskubideen eraginkortasuna eta berdintasuna bermatzeko hartzen diren neurriak.

4. Erreparatzea LGTBI+ pertsonak aurkitzen ahal dituzten diskriminazio-egoera ezberdinei, kontuan hartuz zer interakzio suerta daitezkeen pertsona hauen eta diskriminazio-eragile izan daitezkeen edozein inguruabar pertsonal edo sozialen artean.

5. Familia-egitatearen heterogeneotasunaren aitortza jasotzea Nafarroako zuzenbide publiko zein pribatuan, jarduera judizial eta administratiboa eta administrazio publikoaren jarduketara guztietan.

6. Administrazioen arteko lankidetzaren bermatzea.

7. Eskubideen eraginkortasuna: Nafarroako administrazio publikoek, dagozkien eskumenen

esparruan, politikak abiaraziko dituzte berdintasuna, ikusgaitasuna eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu-identitate edo -generoagatiko diskriminaziorik eza sustatzeko, tokiko polizien eta Foruzaingoaren kidegoetan sartzeari eta kide horien trebakuntza eta igoera profesionalari dago-kenez, bai eta sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- edo genero-identitatea edo familia-taldekotasuna direla-eta biktima izan direnentzako laguntza sustatzeko ere.

Askatasunaz gabetzeko esparruetan suertatzen diren inguruabar bereziak aintzat hartuta, Nafarroako Foru Komunitateko botere publikoek, beren eskumenen esparruan, arreta eta laguntza berezia sustatuko dute espetxe horietan dauden LGTBI+ pertsonentzat, berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatze aldera.

Halaber, botere publikoek eta funtzio publikoaren edo enpresa pribatuaren esparruan zerbitzua ematen duen edonork berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren printzipioa egiazki betetzea sustatu eta bermatzeko dute, behar diren ekintza positibo guztiak eginez, segurtasun indar eta kidegoei eta organo administratibo eskudunari salaketak aurkeztea barne, halatan deuseztatze aldera sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko edo familia-taldekotasunagatiko diskriminazio-egoerak.

8. Bestelakotasun afektibo eta sexualaren gaineko azterlan eta ikerketak bultzatzea, LGTBI+ pertsonen aurkako diskriminazioa eta indarkeria desagerrarazteko balioko dutenak.

9. Neurriak ezartzea, LGTBI+ pertsonen eskubideak eta diskriminaziorik eza gauzatzeko aldera lan egiten duten entitateak sustatzeko.

10. Burutzen dituzten jarduketak eta hartzen dituzten neurriak egokitzea udalerritik txikien eta landa eremuaren beharrezko berezietara.

11. Errekurtsoetarako eta ordain gauzatueta-ko eskubidea: LGTBI+ pertsoneri bermatu egiten zaie sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu edo genero-identitatea direla-eta pairatu duten eskubide-urraketaren ordaina.”

Zioak: Lege osoan zehar kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea lege osoan zehar, eta adingabe transexualen ahultasun handiagoko egoera printzipioen barruko apartatu zehatz batean.

5. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

5. artikulua aldatzeko zuzenketa Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“5. artikulua. Definizioak

Foru lege honen ondorioetarako, aintzat hartuko dira honako definizio hauek:

a) LGTBI+: Pertsona lesbianak, gaiak, bisexuak, transexualak, transgeneroak, intersexualak, eta sexu- edo/eta genero-identitateagatiko, sexu-joeragatiko edo/eta genero-adierazpenagatiko beste gutxiengo batzuk.

b) Sexu-joera: pertsona batek besteekiko duen desio erotikoa, sexual edo/eta afektiboaren joera.

c) Sexu-identitatea: sexu batekoa izatearen kontzientzia.

d) Genero-identitatea: gizon eta emakume kategorien inguruan definitutako gizatalde batekoa izatearen sentimendua, horietako batekin identifikatuz (bitarra), biekini identifikatuz (ez-bitarra) eta bakarrarekin ere ez identifikatuz (ageneroa).

e) Genero-adierazpena: pertsona batek bere sexu-identitatea edo/eta genero identitatea gizarteari begira kanporatzeko duen modua, bere estatikaren, jokabideen, jarreraren, adierazpenen eta abarren arabera.

f) Pertsona transexuala: sentitzen duen sexua jaio zenean genitalen arabera esleitu ziotenaz beste bat duen pertsona.

g) Pertsona transgeneroa: pertsona baten generoaren identitatea bat ez datorrenean jaio zenean genitalen arabera esleitu ziotenarekin, eta nahitaez lerrokatzen ez denean gizonaren eta emakumearen kontzeptu bitarrekin.

h) Emakume lesbiana: beste emakume batzuekiko desio erotikoa, sexual edo/eta afektiboa sentitzen duen emakumea.

i) Gizon gaya: beste gizonekiko desio erotikoa, sexual edo/eta afektiboa sentitzen duen gizona.

j) Pertsona bisexuala: beste pertsona batzuekiko desio erotikoa, sexual edo/eta afektiboa sentitzen duen pertsona, horien sexu edo generoa edozein dela ere.

k) Pertsona intersexuala: gizon eta emakume kontzeptu bitar tipikoei egokitzen ez zaizkien ezau-

garri sexuarekin (horren barne, genitalak, gonadak eta patroi kromosomikoak) jaio den pertsona.

l) Zuzeneko diskriminazioa: Pertsona baten egoera, pertsona horrek tratatu okerragoa jaso duenean, jasotzen duenean edo jaso dezakeenean antzekoa edo konparagarria den egoera batean dagoen beste pertsona batek baino, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitate edo familia-taldekotasunagatik.

m) Zeharkako diskriminazioa: Egoera bat, zein izan den neutroa den xedapen, irizpide, interpretazio edo jokabide batek desabantaila zehatz bat sor dezakeen pertsona batzuentzat, haien sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea direla-eta.

n) Diskriminazio anizkoitza: diskriminazio anizkoitza gertatzen da pertsona batek sexu-joera, genero-identitate, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitate edo familia-taldekotasunagatik diskriminazioaz gain diskriminazioa jasaten duenean Europako, estatuko edo foru erkidegoko legeetan jasotako beste arrazoi batengatik.

o) Loturagatiko diskriminazioa: egoera bat, zein izan den pertsona batek diskriminazioa jasaten duen LGTBI+ pertsona, talde edo familia batekin harremana edukitzearen ondorioz.

p) Okerragatiko diskriminazioa: egoera bat, zein izan den pertsona batek edo pertsona talde batek sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazioa jasaten duten okerreko antzemate baten ondorioz.

q) Diskriminatuzeko agindua: edozein jarraibide, ondorio gisa dakarrena sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko zuzeneko edo zeharkako diskriminazioa.

r) Diskriminaziozko jazarpena: diskriminaziozko jazarpena izanen da edozein jokabide edo portaera, asmotzat edo ondorioztat duena duintasunari eraso egitea eta ingurune larderiatsu, etsaitasunezko, apalesgarri, iraingarri edo segregatua sortzea, zio gisa harturik sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea edo familia-taldekotasuna.

s) Diskriminaziozko errepresalia: pertsona bati ematen zaion kalteko tratua edo heltzen zaion ondorio negatiboa, jasanarazten edo jasanarazi zaion diskriminazioa edo jazarpena ekidin, gutxitu edo salatze aldera edonolako kexa, erreklamazio, salaketa, demanda edo errekurtsio aurkezteagatik.

i) Bigarren mailako biktimizazioa: bigarren mailako biktimizaziotzat jotzen da LGTBI+ pertsonen egiten zaian kaltea, diskriminazio, jazarpen edo

errepresalien biktima izateaz gain arretoa txar edo desagokoa hartzen dutenean administrazioko arduradunen, osasun-erakundeen, poliziaren edo zeresana duen beste edozein eragileren aldetik.

u) Sexu bereko bikotekideen arteko indarkeria: halakotzat jotzen da bere tankera ezberdinetan sexu bereko pertsonen arteko harreman afektibo eta sexualen esparruan gertatzen den indarkeria, botere-erabilera bat izanik, abusugilearen helburua biktima menderatu eta kontrolatzera zuzendua.

v) Ekintza positiboak: halakotzat jotzen dira historikoki diskriminazioa pairatu duen gizartetalde jakin bati eskubide jakin batzuk aitortu nahi dioten ekintzak, haien bizi-kalitatea hobetze eta jasan zuten diskriminazioagatik ordaina emate aldera.”

Zioak: Lege osoan zehar kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea. Definizio adostuak jaso eta hasieran jasotako kontzeptu batzuk zabaltea.

6. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

6. artikulua aldatzeko zuzenketa Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“6. artikulua. Diskriminazioaren aurkako klausula orokorra.

1. Nafarroako Foru Komunitateko administrazio publikoek eta Arartekoak diskriminaziorik ezerako eskubidea zaindu behar dute, edozein dela ere kasuko pertsonaren sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu-identitatea edo familia-taldekotasuna. Administrazio horiek ofizioz jardun ahal izanen dute, salaketarik jaso behar izan gabe.

2. Diskriminaziorik ezerako eskubidea Nafarroako antolamendu juridikoaren, administrazioaren jarduketaren eta jarduera judizialaren printzipio informatzailea izan behar da. Aipatu eskubidea loteslea da bai botere publikoentzat bai partikularrentzat. Bereziki, pertsona transexualekiko eta transgeneroekiko diskriminazioa dagoela ulertuko da, ez badituzte beren sexu- edo genero-identitatearen arabera tratatzen. Hori dela eta, jendartera irekitako espazio guztiek, bai erakundeenak direnek bai establezimendu publikoek, sustatuko dute erabilera mistoko hirugarren espazioak egon daitezela, eta hori posiblea ez denean, aukera emanen dute sexuen arabera bereizitako

espazioak (komunak, aldagelak...) sentitutako sexuaren arabera erabil daitezten.

Zioak: Lege osoan zehar kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea. Pertsona transexualek ez diskriminatzearen berezitasuna jasotzea.

7. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

6. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“6. artikulua. Diskriminazioaren aurkako klausula orokorra.

1. Nafarroako Foru Komunitateko administrazio publikoek eta Arartekoak diskriminaziorik ezerako eskubidea zaindu behar dute, edozein dela ere kasuko pertsonaren sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu-identitatea edo familia-taldekotasuna. Administrazio horiek ofizioz jardun ahal izanen dute, salaketarik jaso behar izan gabe.

2. Diskriminaziorik ezerako eskubidea Nafarroako antolamendu juridikoaren, administrazioaren jarduketaren eta jarduera judizialaren printzipio informatzailea izan behar da. Aipatu eskubidea loteslea da bai botere publikoentzat bai partikularrentzat. Bereziki, pertsona transexualekiko eta transgeneroekiko diskriminazioa dagoela ulertuko da, ez badituzte beren sexu- edo genero-identitatearen arabera tratatzen.”

Zioak: Lege osoan zehar kontzeptuak homogeneizatzea. Pertsona transexualak ez diskriminatzearen berezitasuna jasotzea.

8. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

7. artikuluko 1. apartatua kentzeko zuzenketa.

Zioak: Diskriminazio positiboa sustatzen duen artikulua bat da, eta kendu egin beharko litzateke baldin eta hain zuzen ere bilatzen bada LGTBI pertsonen tratu-berdintasuna bermatzea pertsona heterosexualek aldean, bai eta haien diskriminaziorik eza.

9. ZUZENKETA**PARTIDO POPULAR DE NAVARRA
FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

7. artikuluko 4. apartatua kentzeko zuzenketa.

Zioak: Sexu-joera zehatz baten ikusgaitasuna sustatzeak "normaltasun eza" aditzera ematen du, eta hori da hain zuzen ere lege honen bidez ekidin nahi dena.

10. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

7. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

"7. artikulua. Erakundeen aitortzea eta laguntza.

1. Nafarroako Foru Komunitateko erakundeek eta botere publikoek lan egiten dute Nafarroan LGTBI+ pertsonen ikusgaitasuna izatearen alde; kanpainak eta ekintza positiboak babesteko eta burutuko dituzte, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- eta genero-identitate, harreman afektibosexual eta familiakoen arloan bestelakotasunak duen balio positiboa sustatzeko, arreta gehiago emanaz diskriminazio berezia jasaten duten populazio-sektoreei.

2. Berdintasunaren arloko organo eskudunak kanpainak sustatuko ditu, emakume lesbianek, bisexualak, transexualek eta transgeneroek sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- eta genero-identitatea direla-eta jasaten duten diskriminazio anitza desagerrarazten laguntzeko.

3. Foru Komunitateko botere publikoek urtero ospatuko dute, maiatzaren 17an, Homofobiaren, Lesbofobiaren, Bifobiaren eta Transfobiaren Aurka-ko Nazioarteko Eguna? LGTBI+ pertsonen aldeko aitortzen eta laguntzarako ekitaldi instituzionalak Nafarroako Parlamentuan ospatuko dira. Nafarroako Parlamentuak zein Gobernuak LGTBI+ ostadarren bandera paratuko dute bi egoitzetan, aipatu ospakizunaren kariaz.

LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzaileak, zeinaren eginkizunak foru lege honen 8. artikuluan jasota baitaude, Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioari eta Foru Komunitateko udal guztiei ekitaldi bera egin dezatela gomendatuko diete.

4. Era berean, botere publikoek babesa emanen diote oroimen-datetan ekitaldiak eta jarduerak egiteari, horiek normalizazio-bitartekoak baitira, ikusgaitasuna lortzeko modu gisa bizitzan LGTBI+ pertsonen berdintasun sozial erabatekoa eta gauzatua finkatzekoak. Bereziki, babesa eta laguntza emanen zaie LGTBI+ gizarte-mugimendu ekintzaileak ekainaren 28an egiten dituen ekintzei; hots, LGTBI harrotasunaren nazioarteko egunean edo Lesbiana, Gay, Bisexual, Transexual, Transgenero eta Intersexualen Nazioarteko Egunean.

Zioak: Lege osoan zehar kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea. Pertsona transexualek ez diskriminatzearen berezitasuna jasotzea.

11. ZUZENKETA**PARTIDO POPULAR DE NAVARRA
FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

7. artikuluko 3. apartatua aldatzeko zuzenketa. Hona testu berria:

"3. Foru Komunitateko botere publikoek urtero ospatuko dute, maiatzaren 17an, Homofobiaren, Lesbofobiaren, Bifobiaren eta Transfobiaren Aurka-ko Nazioarteko Eguna."

Zioak: Ez zaigu egokia iruditzen legez ezartzea non ospatu edo ez ospatu egun zehatz bat, ez eta legean zehaztea bandera ez-ofizial bat eraikin ofizialetan eskegi behar dela, hala jokatzeko Konstituzioaren aurkakoa izan baitaiteke.

12. ZUZENKETA**PARTIDO POPULAR DE NAVARRA
FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

8. artikulua kentzeko zuzenketa.

Zioak: LGTBI+ Berdintasunerako Nafarroako Agentziaren sorrerak berekin dakar materialaren nahiz giza baliabide eta baliabide teknikoaren zuzkidura, eta horrek gastua handitzea dakar, nahiz eta haren eginkizunak Nafarroako Berdintasunerako Institutuak gara ditzakeen.

13. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

8. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“8. artikulua. LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailea

1. LGTBI+ Berdintasunaren arlorako berariazko organo bat sortuko da, berdintasunaren arloko erakunde eskudunaren barruan, eta foru lege honetan jasotako politikak eta neurriak garatu eta betearazteko behar adina autonomia, entitate eta baliabideak izanen ditu, bai eta haiek direla-eta departamentuen arteko eta erakundeen arteko esparruan plangintzaz eta koordinazioaz arduratzeko ere.

2. LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearen barruan, Nafarroako LGTBI+ Kontseilua eratuko da, parte-hartze sektorialerako aholku-organo gisa eta eztabaidarako plataforma egonkorra izateko. Kontseilu horrek bilatuko du LGTBI+ kolektiboaren eskubide-berdintasuna, askatasunak eta errekonozimendu sozialak sustatzea.

3. LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearen eginkizunak honako hauek izanen dira:

a) Diagnosiko azterlanak egitea, LGTBI+ pertsonen eskubideak aitortzeko, berrezartzeko eta bermatzeko dauden arazo nagusiak aztertze, eta politika publikoen eta prestakuntzaren arloko proposamen eta gomendioak egitea Foru Komunitatean LGTBI+ pertsonen eskubideak bermatzeko.

b) Jarduketak egitea LGTBI+ pertsonen bazterkeriarik paira ez dezaten, kolektibo horren erabateko legezko parekatzea eta parekatze soziala gerta dadin laguntzeko, eta bazterkeriazko edozein jarduketa, arautze eta jarrera ekiditeko.

c) Proposamenak aurkeztea, politika publiko sektorialak formulatu, abiarazi, jarraitu eta ebaluatzean LGTBI+ pertsonen eskubideen aintzatespen arloartekoa sustatzekoak.

d) Diskriminaziorik ezerako departamentuarterko planak egitea, Nafarroako Gobernuako departamentuekin eta beste erakunde publiko eta pribatu batzuekin behar diren harremanak ezarriz, haien garapena gainbegiratu eta bermatzeko.

e) Hezkuntza, gizarte zein kultura arloko jarduketak, programak eta proiektuak garatzea, LGTBI+ fobiaren aurka egiteko trabeskako moduan eta erakunde guztietan.

f) Komunikazio iraunkorra edukitzea kasuko erakunde publiko edo pribatuekin, LGTBI+ pertsonen eskubideak gauzatzeko.

g) LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzaileari dagozkion gainerakoak.

4. Behar diren lankidetzak eta koordinazioak izanen dira LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearen eta herritarren eskubideen aldekoatasunean ardura duten organoen, fiskaltzaren, eta berdintasunaren esparruan eskumena duten beste erakunde batzuen artean.

5. LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzaileak eskumen osoa izanen du zehapen-espedienteak hasi eta instruitzeko, 57. artikuluan zehaztutako prozeduraren arabera.

6. Organo koordinatzaileak aldiro informatuko die Nafarroako Parlamentuari eta Nafarroako LGTBI+ Kontseiluari foru lege honek gizartean duen eraginaz eta haren garapen-mailaz. Horretarako urteko oroitidazki bat prestatuko du eta/edo Parlamentuan eta LGTBI+ Kontseiluan agerraldia eginen, berak eskatuta edo erakunde interesdunak eskatuta.

7. Haren egitura, osaera eta funtzionamendua erregelamendu bidez zehaztuko dira.”

Zioak: LGTBI+ politikak koordinatzeko organoaren eginkizunak zabaltzea, hari ezaugarri berariazkoagoak ematea eta berdintasunaren arloko organo eskudunari egokitzea.

14. ZUZENKETA

**UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO
TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

8. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“8. artikulua. Nafarroako Berdintasunerako eta Familiarako Institutua

1. LGTBI+ Berdintasunaren arlorako ezarritakoa landuko da berdintasunaren arloko erakunde eskudunaren barruan, eta foru lege honetan jasotako politikak eta neurriak betearaziko dira, bai eta haiek departamentuen arteko eta erakundeko esparruan planifikatzeko eta koordinatzeko arduratzeko ere.

2. Nafarroako Berdintasunerako Institutuaren barruan, Nafarroako LGTBI+ Kontseilua eratuko da, parte-hartze sektorialerako aholku-organo gisa eta eztabaidarako plataforma egonkorra izateko. Kontseilu horrek bilatuko du LGTBI+ kolektiboaren

eskubide-berdintasuna, askatasunak eta errekonozimendu sozialak sustatzea.

3. Nafarroako Berdintasunerako Institutuaren eginkizunak honako hauek izanen dira:

a) Diagnosiko azterlanak egitea, LGTBI+ pertsonen eskubideak aitortzeko, berrezartzeko eta bermatzeko dauden arazo nagusiak aztertzeko, eta politika publikoen eta prestakuntzaren arloko proposamen eta gomendioak egitea Foru Komunitatean LGTBI+ pertsonen eskubideak bermatzeko.

b) Jarduketak egitea LGTBI+ pertsonen bazterkeriarik paira ez dezaten, kolektibo horren erabateko legezko parekatzea eta parekatze soziala gerta dadin laguntzeko, eta bazterkeriazko edozein jarduketa, arautze eta jarrera ekiditeko.

c) Proposamenak aurkeztea, politika publiko sektorialak formulatu, abiarazi, jarraitu eta ebaluatzean LGTBI+ pertsonen eskubideen aintzatespen arloartekoa sustatzekoak.

d) Diskriminaziorik ezerako departamentuarterko planak egitea, Nafarroako Gobernuko departamentuekin eta beste erakunde publiko eta pribatu batzuekin behar diren harremanak ezarriz, haien garapena gainbegiratu eta bermatzeko.

e) Hezkuntza, gizarte zein kultura arloko jarduketak, programak eta proiektuak garatzea, LGTBI+ fobiaren aurka egiteko trabeskako moduan eta erakunde guztietan.

f) Komunikazio iraunkorra edukitzea kasuko erakunde publiko edo pribatuekin, LGTBI+ pertsonen eskubideak gauzatzeko.

g) LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzaileari dagozkion gainerakoak.

4. Behar diren lankidetzak eta koordinazioak izanen dira LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearen eta herritarren eskubideen aldeotasunean ardura duten organoen, fiskaltzaren, eta berdintasunaren esparruan eskumena duten beste erakunde batzuen artean.

5. LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzaileak eskumen osoa izanen du zehapen-espedienteak hasi eta instruitzeko, 57. artikuluan zehaztutako prozeduraren arabera.

6. Organo koordinatzaileak aldiro informatuko die Nafarroako Parlamentuari eta Nafarroako LGTBI+ Kontseiluari foru lege honek gizaratean duen eraginaz eta haren garapen-mailaz. Horretarako urteko oroitidazki bat prestatuko du eta/edo Parlamentuan eta LGTBI+ Kontseiluan agerraldia eginen, berak eskatuta edo erakunde interesdunak eskatuta.

7. Haren egitura, osaera eta funtzionamendua erregelamendu bidez zehaztuko dira.”

Zioak: LGTBI+ politikak koordinatzeko organoaren eginkizunak zabaltzea, hari ezaugarri berariazkoagoak ematea eta berdintasunaren arloko organo eskudunari egokitzea.

15. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

9. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“9. artikulua. Nafarroako LGTBI+ Kontseilua.

1. Nafarroako LGTBI+ Kontseilua sortuko da, LGTBI+ pertsonen eskubide eta betebeharren gaitan herritarrek parte hartzeko organo goren gisa eta, halaber, arlo horretan eragiten duten nafar administrazioen kontsulta-organoa izateko, ezertan ukatu gabe legeek ezartzen dituzten beste organo batzuen eginkizunak eta eskumenak.

Aipatu kontseiluan ordezkaturata egonen dira LGTBI+ entitateak eta arlo horretako adituak izateagatik eta egindako lanagatik nabarmendu diren pertsona eta profesionalak.

2. Nafarroako LGTBI+ Kontseilua atxikiko zaio LGTBI+ pertsonen berdintasunaren gaitan eskumena duen organoari. Kontseiluak informazioa jaso ahal izanen du foru lege honetan ezarritakoaren aplikazioaz, hobetze-proposamenak aurkeztu Nafarroako administrazio publikoen zerbitzuen jardunerako eta foru lege honen xede diren gainerako arloetarako, eta arau-proiektuei nahiz arauz besteko proiektuei buruzko irizpenak adierazi.

3. Nafarroako LGTBI+ Kontseilua ordezkaturata egonen da Nafarroako Gobernuak ezartzen dituen parte-hartzerako gobernu-organoetan, foru lege honen xede diren alorretan.

4. Haren egituratzea, eginkizunak, baliabideak eta gainerakoak kasuko dekretuan jasoko dira.”

Zioak: Geroko arau-garapenean araupetuko diren alderdiak jasotzea.

16. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

10. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“10. artikulua. Homofobia, lesbofobia, bifobia edo transfobiagatiko indarkeriaren biktimak artatzea.

1. Nafarroako Delitu Biktimei Laguntzeko oraingo atalak behar diren neurriak hartuko ditu dauden langileei prestakuntza emateko eta profesional espezializatuak eskuratzeko, gorroto-delituen edo sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- eta genero-identitateagatiko diskriminazioaren biktimak artatzeko.

2. Artatze horren barne egonen dira laguntza eta aholkularitza juridikoa, bai eta pertsona horiek beste baliabide batzuetara bideratzea ere: osasunerbitzua, zerbitzu espezializatua barne, eta neurri sozialak, behar izanez gero haien oneratzeko integrala erraztera bideratuak.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea.

17. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

11. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“11. artikulua. Prestakuntza eta sentsibilizazioa

1. Nafarroako administrazio publikoek prestakuntza eta sentsibilizazio egokia bermatuko dute osasun, hezkuntza, lan, gizarte-zerbitzu, justizia eta segurtasun indar, kirol eta aisialdi eta komunikazio arloetan prebentzio, antzemate, arreta, laguntza eta oneratzeko lanak egiten dituzten profesionalentzat.

2. Prestakuntza sustatu behar da beste administrazio publiko batzuetatik transferituak ez diren funtzionario zein lan araubideko langileentzat, lankidetzaren hitzarmenen edo bestelako tresnen bidez.”

Zioak: Hizkera inklusiboa erabiltzea.

18. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

12. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“12. artikulua. Esku hartzeko betebeharra.

1. Baldin eta 11. artikulua aitazten dituen profesionalak, arrisku egoera baten berri edo oinarri-dun susmoa badute sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazioa edo indarkeria gertatzeari dagokionez, hori horren berri eman beharko diete segurtasun indar eta kidegoei eta organo eskudunari. Adingabeen kasuan, profesional horien eta Administrazioaren jardueran, oro har, nagusi izanen da adingabearen interes gorenaren arreta eta zuzenduko da haien nortasunaren garapen askera, sentitutako sexuaren arabera, eta sufrimenduko eta indefentsioko egoerak saihestera.

2. LGTBI+ berdintasunerako Organo Koordinatzaileak jarduteko berariazko protokolo bat prestatu beharko du, 1. apartatuan ezarritakoaren ondorioetarako.

Zioak: Adingabe transexual eta transgeneroen berezitasuna jasotzea eta esku hartzeko betebeharra beste baliabide batzuetara zabaltzea.

19. ZUZENKETA**UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO
TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

12. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“12. artikulua. Esku hartzeko betebeharra.

1. Baldin eta 11. artikulua aitazten dituen profesionalak, arrisku egoera baten berri edo oinarri-dun susmoa badute sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazioa edo indarkeria gertatzeari dagokionez, hori horren berri eman beharko diete segurtasun indar eta kidegoei eta organo eskudunari. Adingabeen kasuan, profesional horien eta Administrazioaren jardueran, oro har, nagusi izanen da adingabearen interes gorenaren arreta.

2. Nafarroako LGTBI+ eta Berdintasunerako Agentziak jarduteko berariazko protokolo bat prestatu beharko du, 1. idatz-zatian ezarritakoaren ondorioetarako.

Zioak: Adingabe transexual eta transgeneroen berezitasuna jasotzea eta esku hartzeko betebeharra beste baliabide batzuetara zabaltzea.

20. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

13. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“13. artikulua. Kolektibo kalteberentzako laguntza eta babesa.

1. Nafarroako administrazio publikoek diskriminazioari aurrea hartzeko eta ikusgaitasuna laguntzeko neurriak hartu beharko dituzte, kalteberatasun handieneko kolektiboek begira –nerabeak, umeak, hirugarren adineko pertsonak, dibertsitate funtzionala dutenak–, eta lan egiten dute pertsona horien egoera pertsonalagatik horien bizitzari edo osasunari eraso egin diezaieketen egoeren prebentzioan. Bereziki, laguntza eta babeserako neurri berariazkoak hartuko dira, sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- edo genero-identitatea direla-eta familia-esparruan presio edo tratu txar psikologikoa jasaten duten adingabe, nerabe eta gazteentzat.

2. Nafarroako Gobernuak neurriak eta jarduketak bultzatu beharko ditu, tratu txar eta presio psikologikoko egoerengatik familiaren bizilekutik kanporatuak izan edo bertatik borondatez joan diren LGTBI+ nerabe eta gazteei laguntzeko.

3. Nafarroako Gobernuak behar diren mekanismoak ezarriko ditu adingabe LGTBI+ adingabeen babes eraginkorrerako, administrazioaren tutoretzapean daudenean, dela adingabeen zentroetan, tutoretzapeko pisuetan edo bizi diren beste baliabide batean; eta haien sexu-joeraren, genero-adierazpenaren eta sexu- edo genero-identitatearen erabateko errespetua eta bizitza baldintza osoak bermatuko ditu.

4. Nafarroako Gobernuak behar diren neurriak hartuko ditu dibertsitate funtzionala duten LGTBI+ pertsonak babesteko eta haien eskubidea erabat errespetatzeko.

Dibertsitate funtzionala duten pertsonen arreta emateko zentroetan, publiko zein pribatuetan, begiratuko da LGTBI+ pertsonak bereiziak ez izateko eskubidea benetakoa eta eraginkorra izan dadin.

Gizarte-zerbitzuek sustatuko dute beren zerbitzuak erabiltzen dituzten pertsonen artean dibertsitatea onar dadila, sexu-joerari, sexu-identitateari edo/eta genero identitateari edo genero-adierazpenari dagokienez.

5. Nafarroako Gobernuak begiratuko du adin kontuengatik bereziki ahulak diren LGTBI+ pertsonen diskriminazio egoerarik jasan ez dezaten.

Foru lege honetan, adingabeen babesa tutoreen edo legezko zaintzaileen bitartekaritzaz gauzatu da. Bitartekaritza hori adingabeen babeserako atalaren bitartez egin ahalko da, sexu-identitatea ukatzearen ondoriozko sufrimendu- edo indefentsio-egoerak gertatzen direnean.

Zahar-etxeetan, publiko zein pribatuetan, LGTBI+ pertsonen bermatuko zaie bereiziak ez izateko eskubidea, gizabanako gisa zein beste mota bateko harreman sentimentaletan.

6. Behar diren neurriak hartuko dira, sexuaren arabera bereizitako guneak edo ekipamenduak, adingabeen zentroetan, tutoretzapeko pisuetan, desgaitasuna duten pertsonentzako laguntza-zentroetan, zahar-etxeetan, edo bereziki kalteberak diren pertsonak hartzen dituen gainerako edozein baliabidetan, pertsona transexual, transgenero edo intersexualek erabili ahal izan dituzten sentitzen duten sexuaren arabera.

7. Nafarroako Gobernuak babes berezia emanen die kolektibo batzuetako pertsonen, zeinetan diskriminazio handiagoa egon daitekeen sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen arabera, tradizio edo kultura kontuengatik.

8. Nafarroako Gobernuak betiere bermatuko du foru lege honen aplikazio esparru guztietako profesionalen behar diren tresnak emanen zaizkiela diskriminaziorik ez egoteko, eta behar diren langile espezializatuak egonen direla gai bakoitzerako, ezarriko diren protokolo eta neurrietan zehaztutako moduan.

9. Nafarroako Gobernuak, halaber, bermatuko du LGTBI+ pertsonen arreta emateko zerbitzu publiko bat egon dadila, errealitate horretan adituak diren langileek artatua, zeinean bereiz artatuko baitira sexu-identitatearekin eta -orientazioarekin lotutako gaia. Adingabeen kasuan, haien familientzako arreta berezia ere jasoko da.”

Zioak: LGTBI+ pertsonen arretarako zerbitzu publiko batekin sendotzea kolektibo ahulentzako laguntza eta babesa. Adingabeen espezifikotasuna jasotzea.

21. ZUZENKETA**UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO
TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

13. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“13. artikulua. Kolektibo kalteberentzako laguntza eta babesa.

1. Nafarroako administrazio publikoek diskriminazioari aurrea hartzeko eta ikusgaitasuna laguntzeko neurriak hartu beharko dituzte, kalteberatasun handieneko kolektiboek begira –nerabeak, umeak, hirugarren adineko pertsonak, dibertsitate funtzionala dutenak–, eta lan eginen dute pertsona horien egoera pertsonalagatik horien bizitzari edo osasunari eraso egin diezaieketen egoeren prebentzioan. Bereziki, laguntza eta babeserako neurri berariazkoak hartuko dira, sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- edo genero-identitatea direla-eta familia-esparruan presio edo tratu txar psikologikoa jasaten duten adingabe, nerabe eta gazteentzat.

2. Nafarroako Gobernuak neurriak eta jarduketak bultzatu beharko ditu, tratu txar eta presio psikologikoko egoerengatik familiaren bizilekutik kanporatuak izan edo bertatik borondatez joan diren nerabe eta gazteei laguntzeko.

3. Nafarroako Gobernuak behar diren mekanismoak ezarriko ditu adingabe LGTBI+ adingabeen babes eraginkorrerako, administrazioaren tutoretzapean daudenean, dela adingabeen zentroetan, tutoretzapeko pisuetan edo bizi diren beste baliabide batean; eta haien sexu-joeraren, genero-adierazpenaren eta sexu- edo genero-identitatearen erabateko errespetua eta bizitza baldintza osoak bermatuko ditu.

4. Nafarroako Gobernuak behar diren neurriak hartuko ditu dibertsitate funtzionala duten LGTBI+ pertsonak babesteko eta haien eskubidea erabat errespetatzeko.

Dibertsitate funtzionala duten pertsonen arreta emateko zentroetan, publiko zein pribatuetan, begiratuko da LGTBI+ pertsonak bereiziak ez izateko eskubidea benetakoa eta eraginkorra izan dadin.

Gizarte-zerbitzuek sustatuko dute beren zerbitzuak erabiltzen dituzten pertsonen artean dibertsitatea onar dadila, sexu-joerari, sexu-identitateari edo/eta genero identitateari edo genero-adierazpenari dagokienez.

5. Nafarroako Gobernuak begiratuko du adin kontuengatik bereziki ahulak diren LGTBI+ pertsonen diskriminazio egoerarik jasan ez dezaten.

Lege honetan, adingabeen babesa tutoreen edo legezko zaintzaileen bitartekaritza gauzatuko da. Bitartekaritza hori adingabeen babeserako atalaren bitartez egin ahalko da, sexu-identitatea ukatzearen ondoriozko sufrimendu- edo indefentsio-egoerak gertatzen direnean.

Zahar-etxeetan, publiko zein pribatuetan, LGTBI+ pertsonen bermatuko zaie bereiziak ez izateko eskubidea, gizabanako gisa zein beste mota bateko harreman sentimentaletan.

6. Nafarroako Gobernuak betiere bermatuko du foru lege honen aplikazio esparru guztietako profesionalei behar diren tresnak eta prestakuntza emanen zaizkiela diskriminaziorik ez egoteko, eta kolektiboak hartuko dira aintzat ezarriko diren protokolo eta neurriak taxutzeko.

7. Nafarroako Gobernuak, halaber, bermatuko du LGTBI+ pertsonen arreta, errealitate horretan adituak diren langileek emana, zeinean bereiz artatuko baitira sexu-identitatearekin eta -orientazioarekin lotutako gaiak. Adingabeen kasuan, beren familientzako berariazko arreta ere kontuan hartuko da. Hori guztia Nafarroako Berdintasunerako Agentziaren ardura izanen da.”

Zioak: LGTBI+ pertsonen arreta lantzea, bai eta kolektibo ahulentzako laguntza eta babesa ere. Adingabeen espezifikotasuna jasotzea.

22. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

14. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“14. artikulua. Osasun fisiko, mental, sexual eta ugalketakorako eskubidearen babesa.

1. Pertsona orok du osasun fisiko eta mentala, sexu- eta ugalketa-osasuna barne, mailarik handiengan gozatzeko eskubidea, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko inolako diskriminaziorik gabe.

2. Nafarroako osasun sistema publikoak, bai eta finantzaketa publikoak duen osasun zerbitzu itundu bat eskaintzen duten enpresek edo entitateek ere, generoko ikuspegia sartu behar dute bere baitan, eta kontuan hartu LGTBI+ pertsonen beharraz espezifikoa, eskubide bermatua izan deza-

ten osasun arreta eta zerbitzuak berdintasun-baldintza objektiboetan jasotzeko. Nafarroako Gobernuak zainduko du baldintza hori sar dadila enpresa edo entitate horiekiko hitzarmenetan.

3. Nafarroako osasun sistema publikoak bermatuko du osasun arloko politikak LGTBI+ pertsonetikiko errespetutsuak direla, eta ez dituela patologia gisa hartzen zuzenean nahiz zeharka pertsona horien izaera. Halaber, sustapen, prebentzio eta arretarako berariazko zerbitzu eta programak ezarriko ditu, pertsona horiei eta haien familiei ahalbidetzeko osasun arreta eraginkor eta osorako eskubidea, haien beharizan partikularrak aitortu eta kontuan hartuko dituen.

4. Osasun erakundeetako zentroetan, publiko eta pribatuetan, sustatuko da osasun praktika edo terapia psikologiko zilegi eta errespetuzkoak ezartzea, inoiz ere ez direnak abertsiboak izanen sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari dagokienez.

5. Nafarroako osasun sistema publikoak ematen duen osasun arreta egokitu egingen zaio har-tzailearen sexu-identitateari”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzea. Betebeharrak Nafarroako Gobernuarekin lan egiten duten enpresa edo entitate pribatuei zabaltzea.

23. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

III. kapitulua (Osasun arloko neurriak) aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztua proposatzen dugu:

“14. artikulua. Osasunerako eskubidea.

Osasunaren alorrean, foru lege honek garatuko ditu osasun-zerbitzuen zorroan jasotako prestazioei buruzko neurri guztiak”

Zioak: Balorazio medikoa aintzat hartzea. Bai eta Adingabeei buruzko Legea ere, subjektua adingabea den kasuetan.

24. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

15. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztua proposatzen dugu:

“15. artikulua. Pertsona transexual eta transgenerokoei arreta integrala emateko protokoloa.

1. Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak lankidetzan aktiboan egingen du pertsona transexual eta transgeneroekin, bai eta LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearekin eta hezkuntzaren, berdintasunaren eta eskubide sozialen artean eskudun diren departamentuekin ere, pertsona transexualen eta transgeneroen arreta integralerako protokolo bat. Protokolo horrek honako printzipio hauek errespetatuko ditu: generoko autodeterminazio askea; norberaren sexu-identitatea libreki adieraztea; diskriminaziorik eza; laguntza integrala, kalitatezkoa eta espezializatua, hurbiltasunekoa, bereizten ez duena ez duena eta baimen informatua erabiltzen duena. Protokolo horrek pertsona transexualek eta transgeneroek honako arlo hauetan daukaten eskubidea jasoko du:

a) Eskubide duten prestazioei buruzko informazioa jasotzea.

b) Pertsona transexual eta transgeneroentzako sare eta baliabide instituzional zein ez-instituzionaleri buruzko informazioa jasotzea.

c) Artikulu honetan deskribatutako prestazioak eskuratzea pazientearen edo legezko tutorearen baimen informatuaren erabaki asekaeren printzipioen pean, traba edo gehigarririk gabe, foru lege honetan jasotakoez haratago.

d) Beren sexu- edo genero-identitatearen arbera artatua izatea, eta hari dagozkion areto edo zentroetan sartzea, sexua dela-eta egoitza desberdinak daudenean, segregazio edo diskriminazio oro saihestuz.

e) Hurbil artatuak izatea, beharrezkoak ez diren desplazamenduak eta gastuak egin behar izan gabe.

f) Lege honetan deskribatutako prestazioak epe ahal den laburrenean jasotzea, zuzenean eta segregaziorik gabe. Horretarako, Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak honako hauek bermatuko ditu:

1. Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuan jada ezarrita dauden arlo, unitate eta zerbitzuetan (endokrinologia, ginekologia, urologia, psikologia, pediatria, sexu-hezkuntzako zerbitzuak eta beste) prestazio eta zerbitzu horiek emateko profesional kalifikatuak egotea, dagoen eskaera asetzeko eta ahal den epe laburrenean erantzuna emateko moduan.

2. Pazienteak profesional horiei deribatzen bide egoki, azkar eta eraginkorrak egotea, sexu-

eta ugalketa-osasuneko eta oinarrizko osasun laguntzako zentroyen bitartez.

3. Hala eskatzen duten pertsona transexual edo/eta transgeneroei, bai eta haien familiei ere, akonpainamendua egiteko langile gaituak egotea, haiek beharrezko izan daitezkeen zerbitzu mediko eta prozedura burokratikoetan gidatzeko. Langile horiek sexu- eta ugalketa-osasuneko zentroetan eginen du lan, 13. artikuluko 9. puntuan deskribatutako LGBTBI+ pertsonen arretarako zerbitzuarekin lankidetzat estuan.

g) Foru lege honetan zehaztutako tratamendu eta ebakuntza jakin batzuetarako zerbitzua eskaini eta kalitate estandar egokiak eskaintzen dituzten ospitale publiko zein pribatueta deribatuak izatea, norberarentzako tratamendu, seguru, moderno eta egokienak bermatze aldera. Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak bere gain hartuko ditu pertsona eskatzailearen joan-etorriei, ostatuari eta tratamendu mediko edo kirurgikoari buruzko gastuak, halakorik badago.

h) Zalantzarik izan ez gero, bigarren iritzi bat eskatzea beste sendagile bati, tratamendu edo ebakuntza kirurgikoak hasi baino lehen.

2. Pertsona heldu pertsona transexual edo transgeneroek hala eskatzen badute, Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak honako hauek eskaini eta emanen ditu:

a) Tratamendu hormonal, betiere kontuan hartuz hura hartzeko eskatzailearentzat egokiena den moldea.

b) Prozesu kirurgiko genitala, bularra handitzea eta toraxa maskulinizatzea.

c) Ebakuntza ondoko jarraipena, haren kalitateari buruzkoa.

d) Ebakuntza kirurgikoetarako behar den material protesikoa.

e) Aurpegia feminizatzeke kirurgia.

3. Adingabe transexual edo transgeneroek hala eskatzen badute, Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak honako hauek eskaini eta emanen ditu:

a) Pubertaroaren hasieran blokeo hormonaleko tratamendua ematea. Egoera hori erabakiko da datu objektiboak erabiliz; esate baterako, estradiol-eta testosterona-mailen neurketa, hazkunderaren abiadura edo obario eta gonaden heldutasuna, nahi gabeko ezaugarri sexual sekundarioen garapena saihesteko.

b) Tratamendu hormonal gurutzatua, pubertaroaren une egokian, errazte aldera gorputz-

garapena bat datorrela adin bereko pertsonen daukatenarekin, nahi diren ezaugarri sexual sekundarioen garapena bultzatze aldera.

c) Halaber, Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak etorkizunean garatzen diren diagnostiko-teknika berriak eskaini eta emanen ditu.

4. Bai adingabeen kasuan, bai eskatzen duten pertsona heldu transexual edo transgeneroen kasuan, osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak honako hauek eskaini eta emanen ditu:

a) Norberaren ezaugarri sexualak sentitutako identitateara egokitzeko eska daitezkeen protesi ez-kirurgikoak.

b) Tratamendu kirurgikoak eta ez-kirurgikoak, ahotsaren tonua eta tinbrea modulatzekoak.

c) Aurpegiko fotodepilazio-prozedurak edo etorkizunean garatzen diren bestelako teknikak.

d) Akonpainamendu psikologiko egokia, baldin eta erabiltzaileak eskatzen badu, horren barne dela pareen arteko talde-akonpainamendua, zeina Ugalketa eta Sexu Osasuneko Laguntza Zentroetako sexologiako zerbitzu berriazkoetan egin ahalko baita. Akonpainamendu hori Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuko gainerako erabiltzaileentzat ezarrita dagoen akonpainamendu bera izanen da. Akonpainamendu hori, bera eskatzen duten familiei ere eman ahalko zaie.

e) Sexu- eta ugalketa-osasunaren sustapena, prebentzioa eta aholku-ematea.

f) Txosten medikoak, Estatuko legeak haien beharra ezartzen jarraitzen duen bitartean, izena eta sexuaren gaineko erregistro-aipamena aldatzea bideratzen dutenak, bai eta, interesdunak eskatzen badu, honako ingurune hauetarako txostenak ere: familiakoa, hezkuntzakoa, gizarteakoa, lanekoa eta abarrekoa.

g) Jarraipen eta akonpainamendu mediko egokia, aldizkotasun jakin batez, erabiltzaile bakoitzaren egoera pertsonalari egokitua.

Emate-modu desberdinak dituzten tratamenduak beti emanen dira eskatzailearentzat egokiena den formatua lehenetsiz.

5. Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak, transexualitatea eta transgenero-identitateak despatologizatzeke printzipioarekin bat, honako hauek eginen ditu:

a) Artikulu honetan deskribatutako tratamenduetarako, bereziki psikologikorako edo psikiatrikorako, sarbidea ez da inongo diagnostikoren baldintzapean jarriko.

b) Artikulu honetan deskribatutako tratamenduetarako sarbidea ez da beste inongo tratamendu mediko (hormonala, kirurgikoa, psikologikoa...) jarraitzearen edo egitearen baldintzapean jarriko. Medikuntzaren arloko langileek tratamendu bati lotutako arrisku medikoei buruzko informazioa emanen du beti, eta arrisku horiek ebaluatu ahal izateko behar diren proba diagnostikoak egiteko eskatu ahalko du.

e) Behar diren akonpainamendu medikoak egiten dira pertsona transexualeri edo transgeneroeri arreta emateko, kasuko pertsonaren borondatearen arabera, errespetatuz bere identitatea nola adierazi nahi duen eta prozesuan eta zein beharri- zan dituen laguntza mediko edo psikologikoa dela eta.

d) Espresuki debekatzen da abertsio-terapiak erabiltzea, ez eta bestelako prozedurarik ere, pertsona transexualaren edo transgeneroaren nortasuna edo borondatea suntsitzeko ahalegina bada, edo beste edonola irain edo tratu baztertzaille, umiliagarri, edota bere duintasun pertsonalaren aurkakoa ematea badakar”.

Zioak: Xehetasun handiagoz definitzea protokoloak eduki behar dituen ezaugarriak, 12/2009 Foru Legeak ezartzen zuenaren ildotik, horretan sartuz, gainera, familiei akonpainamendua egiteko aukera, bereziki adingabeak direla eta.

25. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

II. tituluari beste artikulu bat gehitzeko zuzenketa. LGTBI+ pertsonen egiazko berdintasuna sustatzeko politika publikoak, III. kapitulua Osasun arloko neurriak.

“15 bis. artikulua. Estatistikak eta datuen tratamendua.

a) LGTBI+ kolektiboarentzako osasun arloko laguntzaren jarraipenean sartuko da, baita ere, Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak estatistikak sortzea egiten diren tratamendu, terapia eta ebakuntza desberdinen emaitzei buruz. Estatistika horietan zehaztuko dira erabilitako teknikak, izandako arazoak eta erreklamazioak, bai eta laguntzaren kalitatearen balorazioa ere.

b) Estatistiketarako datu horiek biltzean, isilpekotasun, gardentasun, espezialitate eta proportzionaltasunaren printzipioei jarraituko zaie. Estatistiken isilpekotasuna dela eta, Nafarroako

administrazio publikoek ezin izanen dituzte inolaz ere zabaldu pertsona erabiltzaileei buruzko datu pertsonalak.

c) Lehen apartatuan aurreikusitako estatistikak egiteko, fitxategi automatizatu bat sortuko da. Nafarroako Osasun Zerbitzua izanen da fitxategi horren titularra, eta Datu Pertsonalak Babesteko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoan ezarritakoa aplikatuko du.

Zioak: Pertsona transexualak genero-nortasunagatik ez baztertzeari eta haien eskubideak aitortzeari buruzko azaroaren 19ko 12/2009 Foru Legearen 7. artikulua berreskuratu dugu. Foru lege hori indarrik gabe geratuko da foru lege hau onestearikin. Beharrezkotzat jotzen dugu datu estatistikoak jasotzeko beharra, LGTBI+ pertsonen multzoari ematen zaien osasun arreta aztertu eta, kasu bada, hobetzeko.

26. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

16. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordezteko proposatzen dugu:

“16. artikulua. Pertsona intersexualei arreta integrala emateko protokoloa.

1. Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak begiratuko du desager daitezen jaioberriei genitalak aldatzeko jokabideak, morfologia genitaleko irizpide hutsetan oinarrituta, une horretan ez baita ezagutzen zein den jaioberri intersexualaren benetako identitatea. Baina inoiz ukatu gabe jaioberriaren osasunaren babesean oinarritutako irizpide medikoak, eta lege baimenarekin.

2. Ahalegina egiten da gonadak kontserbatzeko, etorkizuneko induzitu gabeko ekarpen hormonalak babesteko. Tumore-markatzaileen gaineko kontrolak jasoz.

3. Ez da hormonatze induzituko probarik egiten helburu esperimentalekin, ez eta bestelakorik ere, harik eta pertsonak berak edo haren legezko tutoreek eskatzen duten arte, sentitutako sexu-identitatearen arabera.

4. Esplorazio genitalak hertsiki beharrezko denera mugatuko dira, eta beti osasun irizpideei jarraituz.

5. Osasun-langileei prestakuntza emanen zaie, azpimarra berezia eginez tratuaren zuzentasune-

an, pribatutasunean eta intimitatea errespetatzean.

6. Pertsona intersexualei foru lege honen 15. artikuluan pertsona transgenero eta transexualentzat deskribatutako zerbitzu berak eskainiko zaizkie, bide berdinetatik eta baldintza berdinetan.”

Zioak: Pertsona intersexualentzako protokoloaren ezaugarriak zehaztea.

27. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

17. artikuluko 2. apartatua kentzeko zuzenketa.

Zioak: Laguntza bidezko ugalketa-teknikak emakumei bermatu behar zaizkie, edo ez, beren sexu-izaera albo batera utzita.

28. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

17. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“17. artikulua. Osasun-laguntza LGTBI+ pertsonen ugalketaren eta genitalen esparruan.

1. Nafarroako osasun sistema publikoak programa eta protokolo bereziak sustatuko ditu, LGTBI+ pertsonen berezko beharizanei erantzuna emateko; bereziki, sexu-eta ugalketa-osasunari.

2. Bermatuta egonen da ugalketa lagunduko teknikak erabiltzea, eta horien onuradun izanen dira haurdun gelditzeko gaitasuna duten LGTBI+ pertsona guztiak edo/eta haien bikotekideak, berdintasuneko eta diskriminaziorik ezeko araubidean.

3. Tratamendu hormonalak hartzearen alde egiten duten pertsona transexualen kasuan, tratamendu hori hasi baino lehen, gonaden ehuna eta ugalketarako zelulak izozteko aukera eskainiko zaie, etorkizunean berreskuratu nahi badituzte ere.

4. Halaber, arreta ginekologikoa edo/eta urologikoa bermatuko zaie hura behar duten gizon transexualei eta arreta urologiko edo/eta ginekologikoa, berriz, hura behar duten emakume transexualei; eta berdin jokatuko da pertsona intersexualekin.”

Zioak: LGTBI+ pertsona guztientzako osasun-laguntza zehaztea.

29. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

18. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“18. artikulua. Osasun-sistemako langileak prestatzea

1. Osasun Departamentuak bermatuko du osasun arloko langileek prestakuntza egoki eta gaurkotua izan dezatela homosexualitateari, bisexualitateari, transexualitateari eta intersexualitateari buruz. Bereziki garrantzitsu gertatzen da pediatriako profesionalen prestakuntza, haurren transexualitatearen identifikazio goiztiarrerako eta akonpainamendu egokia egiteko.

2. Nafarroako osasun sistemak profesionalen talde koordinatzaile bat eratuko du, berma dezaten sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik gabeko tratua osasun-sistemaren erabiltzaileentzako, arreta berezia emanez pertsona transexualei.

3. Osasunaren arloko eskumena duen departamentuak sustatuko du LGTBI+ pertsonentzako osasun politika bereziak aztertzea, ikertzea eta garatzea.”

Zioak: Laguntza pediatrikoaren espezifikotasuna gehitzea, adingabe transexualen kasuan.

30. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

19. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“19. artikulua. Sexu-transmisiozko infekzioen prebentziorako kanpainak.

1. LGTBI+ kolektiboaren errealitatea eta haren espezifikotasunak sexu-hezkuntzari buruzko eta transmisio sexualeko infekzioen eta GIBaren prebentziorako kanpainetan sartuko da. Profilaxiko informazio-kanpainak egiten dira hainbat esparru sozialetan, hezkuntzaren esparrua barne dela.

2. Osasun Departamentuak eta Osasun Publikoaren Institutuak, osasun zerbitzuen eta transmisio sexuareko infekzioen prebentzioaren eta sexu-osasunaren arloan lan egiten duten GKEen arteko lan-mahai bat osatzearen bidez, aldizka informazio- eta prebentzio-kanpainak eginen dituzte espezifikotasun horiek eta kontuan hartuz eta horien egokitasuna eta abagunea bermatuz”

Zioak: LGTBI+ pertsonetikiko estigma ezeztaztea.

31. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

20. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“20. artikulua. Baimena.

Kapitulu honetan aurreikusten diren tratamenduetarako, alde zuzeneko baimen informatua behar da, legeko gaitasuna duen pertsona batek emana, edo, ordezkari bidezko baimen kasuetan, Nafarroako Foru Komunitatean pertsonak dituzten osasunaren alorreko eskubideei eta betebeharrei buruzko azaroaren 8ko 17/2010 Foru Legean aurreikusitako moduan.

Adingabeei dagokienez:

a) Nafarroako Foru Komunitatean osasunaren alorrean pertsonak dituzten eskubideei eta betebeharrei buruzko azaroaren 8ko 17/2010 Foru Legearen 48. eta 51. artikuluetan xedatuaren arabera, adingabea bera izan da pubertatearen hasieran blokeo hormonalerako tratamendurako edo tratamendu hormonal gurutzaturako baimena emanen duena, adingabeak gaitasun intelektual eta emozionala duenean tratamendu horien norainokoa ulertzeko, eta, nolabait ere, adingabe emantzipatuak edo 16 urtetik aurrerakoak direnean.

b) Adingabea tratamendu horien norainokoa intelektualki eta emozionalki ulertzeko gai ez bada, baimena adingabearen legeko ordezkariak emanen du, haren iritzia entzun ondoren, Adingabearen Babes Juridikoari buruzko urtarrilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoaren 9. artikuluan xedatuaren arabera.

Zioak: Adingabeek baimena emateko prozedura zehaztea, legedi indardunari jarraituz.

32. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

21. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“21. artikulua. Dokumentazioa.

Nafarroako Gobernuak, dagozkion eskumenen esparruan, behar diren mekanismoak ezarriko ditu, dokumentazio administratiboa eta inprimaki medikoak egokituta egon daitezkeen familia-egitatearen heterogeneotasunera eta LGTBI+ pertsonen inguruabarretara.

Osasun arloko erakundeek gainerako administrazioek bete beharreko arau berak bete beharko dituzte, hain zuzen ere 43. artikuluan deskribatutakoak”

Zioak: Foru lege honen 43. artikulua erreferentzia jasotzea.

33. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

22. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“22. artikulua. Familia-bestelakotasunaren babesa.

1. Foru lege honek edonolako diskriminazioaren aurkako babes juridikoa ematen du LGTBI+ pertsonen arteko izatezko nahiz zuzenbidezko elkartzeetan, filiazio nahiz ezkontza bidezko ahaidetasun-loturetan eta beren kargura seme-alabak dituzten unitate aitabakarretan edo amabakarretan.

2. Familiaren arloko erakunde eskudunak eta toki entitateek, familiei zuzendutako informazio programak izanen dituzte, afektu- eta sexu-errealitate ezberdinak dibulgatzeko eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateko diskriminazioaren aurka borrokatzeko.

Programa horiek egiteko, LGTBI+ berdintasunerako Organo Koordinatzailearen parte-hartzea eskatuko da.

3. Familiari laguntzeko programek azpimarra berezia jarriko dute tratu berdintasunari buruzko informazioan eta horren sustapenean, LGTBI+

pertsonen artetik adin kontuengatik kalteberatasun handienekoak direnei begira, hala nola haurrak, nerabeak, gazteak eta zaharrak, bermatuak izan ditzaten beren eskubideen baliatze erabatekoa eta familiaren esparruan beren nortasuna libreki garatzea.

4. LGTBI+ familia batean jaiotzaz, harreraz edo adopzio bidez bizi diren hurrekiko errespetua eta babesa sustatuko dira.

5. Zerbitzu integrala emateko zerbitzuak, 13. artikulua 9. apartatuak aipatzen duenak, artatu egin behar ditu, toki entitateekin koordinatuta, familiaren esparruko diskriminazioaren biktimak, eta haiei laguntza eman, bereziki indarkeria matxistaren kasuetan edo LGTBI+ pertsonak inplikaturik dauden kasuetan.

6. Foru Komunitateko administrazio publikoek behar diren mekanismoak ezarriko dituzte dokumentazio administratiboa egokituta egon dadin LGTBI+ pertsonen afektibitate-harremanetara eta familia-egitatearen heterogeneotasunera.

Zioak: Artikuluaren erreferentzia zuzentzea eta erakundeen izena aldatzea, legearen gainerakoarekin bat etortzeko. Kontzeptuak homogeneizatu eta hizkera inklusiboa biltzea.

34. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

23. artikuluko 1. apartatua kentzeko zuzenketa.

Zioak: Adopzio-prozesuetan bermatu behar da egokitasunaren balorazioa egitean inolako diskriminaziorik ez dagoela, ez bakarrik sexu-joerak edo genero-identitateak eragindakorik.

35. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

23. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“23. artikulua. Adopzioa eta familia-harrera.

1. Indarra duen araudiari jarraikiz, bermatuko da sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminaziorik ez egotea adopzioko eta familia-harrerako prozesuetan egokitasuna baloratzean.

2. Adingabeen zentroetan familia-bestelakotasuna landuko da, bermatze aldera adopzioarako edo familia-harrerako aukera duten adingabeak jabetuta egon daitezzen sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateak eratorritako familia-bestelakotasunaz”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatu eta hizkera inklusiboa biltzea.

36. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

24. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“24. artikulua. Familiaren esparruko indarkeria.

1. Familia-indarkeriatzat joko da, eta laguntza eta babes neurriak hartuko dira, familiaren esparruan edozein indarkeria mota erabiltzen denean familiako edozein kideren sexu-joera, sexu-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea direla-eta. Guraso-ahala edo tutoretza esleituta duten pertsonak adingabe baten sexu-joera edo -identitatea errespetatzeari ezezkia ematea arrisku-egoeratzat joko da, Haurrentzako eta nerabeentzako sustapenari, laguntzari eta babesari buruzko abenduaren 5eko 15/2005 Foru Legeak ezarritako eraginetarako, salbu eta, inguruabarrak direla eta, indarkeriatzat edo tratatu txar psikikotzat jotzen denean.

2. Bikotekideetako bat edo biak LGTBI+ pertsonak diren bikoteetako indarkeriaren biktimetzako arreta- eta laguntza-neurriak hartuko dira, jazarpena jasaten duen pertsonaren babesa bermatzeko jazarlearen aurrean, era horretan biktimaren independentzia fisikoa eta ekonomikoa erraztuz.

3. Halaber, emakumezko sexu- edo genero-identitatea eduki eta izaera horrekin indarkeria matxistaren biktima den pertsona orok aukera izanen du, berdintasun baldintzetan, 14/2015 Foru Legean agertzen den babes integrala jasotzeko”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatu eta adingabeen espezifikotasuna gehitzea.

37. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

25. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“25. artikulua. Esku hartzeko betebeharra.

1. Eskola-esparruan pertsona guztiak errespetatu behar dira, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko inolako diskriminaziorik gabe.

2. Hezkuntza Departamentuak, LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearekin lankidetzan, Nafarroako hezkidetzari eta LGTBI+ bestelakotasunari buruzko plan integral bat prestatuko du, Nafarroako LGTBI+ errealitatearen gaineko azterlan batetik abiatuta, zeinak ikertuko baitu gai horien gainean irakasleek, familiek eta ikasleek duten pertzepzioa, eta kontuan hartuko baititu hezkuntza arloan LGTBI+ pertsonen berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatzeko beharrezkoak diren neurriak. Plan horrek, besteak beste, jasoko du LGTBI+ kolektiboari ikastetxeetan ematen zaien tratamendua. Plan integral horretan aurreikusitako neurriak heziketa maila eta ziklo guztietan aplikatuko dira, bai ikaskuntza pribatuan, bai pribatuan ere.

3. Nafarroako Hezkuntza Administrazioak:

a) Trebatze eta sentsibilizazio programak abiaraziko ditu, giza eskubideei buruzko nazioarteko arauen eta berdintasun eta diskriminaziorik ezari buruzko printzipioen gainekoak, sexu-joerari, genero-adierazpenari eta sexu- eta genero-identitateari buruzkoak barne, hezkuntza sistemarekin zerikusia duen edozeini zuzenduak.

b) Beharrezkoak diren neurriak hartuko ditu, hezkuntza eta trebatzen programak barne, hezkuntza sistematik ezabatzeko edozein sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitate besteak baino gutxiago edo gehiago dela uste izatean oinarritutako aurreiritziak edo bazterketa adierazten duten jarrerak eta praktikak.

4. Hezkuntza Departamentua, Nafarroako Foru Komunitateko ikastetxeetako zuzendaritzarekin eta administrazio publikoekin, hezkuntzaren arloko oinarritzko helburu gisa izanen dute hezkuntza iraunkor eta kalitatezkoa, zeinak aukera emanen baitie LGTBI+ pertsonen pertsonalki eta sozialki garatzeko. Horretarako, beharrezkoak diren legegintza-, administrazio- eta bestelako neurriak hartuko dituzte, bermatzeko hezkuntza sistemare-

kin zerikusia duten pertsona guztiei (ikasleak, langileak, irakasleak...) berdintasunezko tratua ematen zaiela, diskriminaziorik pairatu gabe sexu-joera, genero-adierazpen edo sexu- edo genero-identitatea direla eta. Bereziki:

a) Irakasleak eta administrazio eta zerbitzuetako langileak ikasle transexualei zuzenduko zaizkie horiek aukeratutako izena erabiliz. Izen hori erabiltzeko eskubidea errespetatuko da ikastetxean egiten diren eskolako zein eskolaz kanpoko jarduera guztietan.

Jendaurrekoa den eta ikasleei, irakasleei eta ikastetxeko gainerako langileei zuzentzen ahal zaien dokumentazio administrazioa (gelako zerrendak, kalifikazioen informazio-buletina, ikasle-txartela, tutoretzen ordutegia, hauteskunde sindikaletarako hauteskunde-zentsuak) egokitu egingen da, bertan izen hautatua paraturik eta zaindurik izen hori ez dadin ager gainerako ikasleen, irakasleen edo ikastetxeko pertsonen izenak erakusten diren moduz bestelako batean. Hala ere, ikasleek hautatu duten izena eta sexu-identitatea Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Departamentuaren datu-baseetan eta sistema informatikoan jasoko dira, eskolako informazioa kudeatzeko. Erregistroko izena zuzendu denean, titulazioa izen horrekin bat datorren moduan emanen da, alde batera utzita historia akademikoan agertzen den izena.

b) Ikasle transexualen irudi fisikoa errespetatuko da (eta errespetaraziko da), bai eta haiek beren janzkera libreki hautatzea ere. Ikastetxean sexuaren arabera bereizitako uniformeak janztea nahitaezkoa denean, aitortuko da adierazitako sexu-identitateari dagokiona janzteko eskubidea.

c) Sexuaren arabera bereizitako instalazioetan —komunak eta aldagelak, esate baterako—, bermatuko da ikasle, langile eta irakasle transexualek (besteek bezalaxe) sentitzen duten sexuari dagozkion instalazioetara sartu eta haiek erabiltzea.

d) Sexuaren arabera bereizitako jarduerak egingen badira, sentitutako sexua hartuko da kontuan.

e) Neurri horiek hartzeko ez da inolaz ere aurrez baldintza gisa jarriko inongo txosten mediko edo psikologikorik aurkeztea.

f) Babes egokia ziurtatuko die eskola-esparruan ikasle, langile edo irakasle transexualei, gizarte-bazterketako eta indarkeriako modu ororen aurka, jazarpena eta xaxatzea barne direla.

g) Baldin eta emantzipatu gabeko adingabearen legezko ordezkarietako bat aurreko neurrien aurka badago, zentroko zuzendaritzak dagokion oinarritzko gizarte zerbitzuari jakinaraziko zaio hura

ez datorrela bat adingabe transexualaren kasua artatzeko planteamenduarekin, eta, nolahi ere, adingabearen interes gorena lehenetsiko da izan litekeen beste edozein interes zilegiren gainetik, Adingabearen Babes Juridikoari buruzko urtarrilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoan —bereziki 2. eta 11.2.1 artikuluetan— ezarritakoaren arabera.

5. Adingabe transexualak dauden ikastetxeetan, Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Departamentuak bermatuko du prestakuntzako plan integral bat egin dadila, hezkuntza-erkidego osoa hartuko duena (irakasleak, administrazio eta zerbitzuetako langileak, gurasoak, ikasleak eta ikasgelako esku-hartze pedagogikoa). Prestakuntza- eta aholkularitza-zeregin hori haurren eta gazteen transexualitatearen errealitateari buruzko berriazko ezagutza duten sexologiako profesionalak beteko dute.

Zioak: Artikulua beste artikulua batzuetan aldatutako alderdien arabera egokitzea eta hezkuntzaren arloko departamentu eskudunak landu beharreko alderdi batzuk zabaltzea, Nafarroako hezkuntza sisteman LGTBI+ pertsonen berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatzeko.

38. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

5. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“25. artikulua. Esku hartzeko betebeharra.

1. Eskola-esparruan pertsona guztiak errespetatu behar dira, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko inolako diskriminaziorik gabe.

2. Hezkuntza Departamentuak, Nafarroako Berdintasunerako Institutuarekin lankidetzan, Nafarroako hezkidetzari eta LGTBI+ bestelakotasunari buruzko plan integral bat prestatuko du, Nafarroako LGTBI+ errealitatearen gaineko azterlan batetik abiatuta, zeinak ikertuko baitu gai horien gainean irakasleek, familiek eta ikasleek duten pertzepzioa, eta kontuan hartuko baititu hezkuntza arloan LGTBI+ pertsonen berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatzeko beharrezkoak diren neurriak. Plan horrek, besteak beste, jasoko du LGTBI+ kolektiboari ikastetxeetan ematen zaien tratamendua. Plan integral horretan aurreikusitako neurriak heziketa maila eta ziklo guztietan aplikatuko dira, bai ikaskuntza pribatuan, bai pribatuan ere.

3. Nafarroako Hezkuntza Administrazioak:

a) Trebatze eta sentsibilizazio programak abiaraziko ditu, giza eskubideei buruzko nazioarteko arauen eta berdintasun eta diskriminaziorik ezari buruzko printzipioen gainekoak, sexu-joerari, genero-adierazpenari eta sexu- eta genero-identitateari buruzkoak barne, hezkuntza sistemarekin zerikusia duen edozeini zuzenduak.

b) Beharrezkoak diren neurriak hartuko ditu, hezkuntza eta trebatzen programak barne, hezkuntza sistematik ezabatzeko edozein sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitate besteak baino gutxiago edo gehiago dela uste izatean oinarritutako aurreiritziak edo bazterketa adierazten duten jarrerak eta praktikak.

4. Hezkuntza Departamentua, Nafarroako Foru Komunitateko ikastetxeetako zuzendaritzarekin eta administrazio publikoekin, hezkuntzaren arloko oinarritzko helburu gisa izanen dute hezkuntza iraunkor eta kalitatezkoa, zeinak aukera ematen baitie LGTBI+ pertsonari pertsonalki eta sozialki garatzeko. Horretarako, beharrezkoak diren legegintza-, administrazio- eta bestelako neurriak hartuko dituzte, bermatzeko hezkuntza sistemarekin zerikusia duten pertsona guztiei (ikasleak, langileak, irakasleak...) berdintasunezko tratua ematen zaiela, inolako diskriminaziorako arrazoi gisa hartu gabe sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea. Zehazki:

a) Irakasleak eta administrazio eta zerbitzuetako langileak ikasle transexualei zuzenduko zaizkie horiek aukeratutako izena erabiliz. Izen hori erabiltzeko eskubidea errespetatuko da ikastetxean egiten diren eskolako zein eskolaz kanpoko jardueran guztietan. Jendaurrekoa den eta ikasleei zuzentzen ahal zaien dokumentazio administratiboa (gelako zerrendak, kalifikazioen informazio-buletina, ikasle-txartela, eta abar) egokitu egingen da, bertan izen hautatua paraturik eta zaindurik izen hori ez dadin ager gainerako ikasleen pertsonen izenak erakusten diren moduan bestelako batean. Halaber, ikasleek hautatu duten izena eta sexu-identitatea Nafarroako Gobernuko Hezkuntza Departamentuaren datu-baseetan eta sistema informatikoan jasoko dira, eskolako informazioa kudeatzeko. Erregistroko izena zuzendu denean, titulazioa izen horrekin bat datorren moduan ematen da, alde batera utzita historia akademikoan agertzen den izena. Betiere guraso edo legezko tutoreen baimenarekin.

b) Ikasle transexualen irudi fisikoa errespetatu da (eta errespetaraziko da), bai eta haiek beren janzkera libreki hautatzea ere. Ikastetxean sexuairen arabera bereizitako uniformeak janztea nahitaezkoa denean, aitortuko da adierazitako sexu-identitateari dagokiona janzteko eskubidea.

c) Sexuaren arabera bereizitako jarduerak egiten badira, sentitutako sexua hartuko da kontuan.

d) Neurri horiek hartzeko ez da inolaz ere aurrez baldintza gisa jarriko inongo txosten mediko edo psikologikorik aurkeztea. Adingabeak badira, beti izanen da beharrezkoa guraso edo legezko tutoreen baimena.

e) Babes egokia ziurtatuko die eskola-esparruan ikasle, langile edo irakasle transexualei, gizarte-bazterketako eta indarkeriako modu ororen aurka, jazarpena eta xaxatzea barne direla.

5. Adingabe transexualak dauden ikastetxeetan, Nafarroako Gobernuak Hezkuntza Departamentuak bermatuko du prestakuntzako plan integral bat egin dadila, hezkuntza-erkidego osoa hartuko duena (irakasleak, administrazio eta zerbitzuetako langileak, gurasoak, ikasleak eta ikasgelako esku-hartze pedagogikoa). Prestakuntza- eta aholkularitza-zeregin hori haurren eta gazteen transexualitatearen errealitateari buruzko berariazko ezagutza duten sexologiako profesionalek beteiko dute.

Zioak: Hezkuntzaren arloko departamentu eskudunak landu beharreko alderdi batzuk egokitztea, Nafarroako hezkuntza sisteman LGTBI+ pertsonen berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatzeko.

39. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA
FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

25. artikuluko 3. apartatuko A) letra aldatzeko zuzenketa.

“a) (... edo, emantzipatu gabe egonez gero nahiz heldutasun baldintzarik aski ez badu, haren gurasoek edo legezko ordezkariak adierazitakoa”

Zioak: Erabaki hau “haren legezko ordezkariaren batek adierazitakoaren” mende uzteak legezkoatasun-arazoak ekar litzake ordezkariari edo guraso-ahalari dagokienez, batez ere epai bidezko dibortzioaren kasuetan.

40. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA
FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

25. artikuluko 3. apartatuko B) letra aldatzeko zuzenketa.

“b) Ezertan ukatu gabe hezkuntza-administrazioaren datu-baseetan erregistroko identitate-datuak bilduta egotea, datu horien konfidentzialtasuna bermatu egingen da, eta ikastetxeak daukan jendaurreko dokumentazioa nahiz ikasleei zuzendu dakiekena egokituko da, (...)”.

Zioak: Zehazten da jendaurreko dokumentazio administratiboa “ikastetxearen” dokumentazioa dela, eta gehitzen da konfidentzialtasuna bermatu behar dela.

41. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA
FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

26. artikuluko 3. apartatuko bigarren eta hirugarren paragrafoak kentzeko zuzenketa.

Zioak: Katedra-askatasuna urratzen du pedagogia eta hezkuntza arloko edukiei dagokienez, eta “genero ideologia” deitutakoan doktrinatzera eramanez.

42. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA
FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

26. artikuluko 4. apartatua kentzeko zuzenketa.

Zioak: Aditzera ematen da gaur egun badaude la diskriminaziozkoak edo indarkeria fisiko edo psikologikozkoak diren edukiak, sexu-joeran, genero-identitatean edo -adierazpenean oinarrituta, eta horiek eraldatuak izan daitezkeen agintzen da. Ez dago halako diskriminaziozko edukirik.

43. ZUZENKETA

UPN, GB, EHB, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

26. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordezteko proposatzen dugu:

“26. artikulua. Hezkuntza planak eta edukiak.

1. Foru lege honi dagokionez, “hezkidetzatza” da hezkuntza jardun bat, benetako aukera-berdintasuna indartzen eta edozein diskriminazio- edo indarkeria-motaren desagerpena, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatikoa, sustatzen duena.

2. Hezkidetzaren printzipio horri heldurik, begiratu da hezkuntza esparru ezberdinetan errespetatu daitezela sexu- eta afektibitate-bestelakotasuna, sexu- edo genero-identitatea, genero-adierazpena eta familia-eredu ezberdinak.

Nafarroako Hezkuntza Administrazioak segurtatu du hezkuntzako metodologia, curriculumak eta baliabideak baliagarriak direla sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateen bestelakotasuna gehiago ulertu eta errespetatzeko.

3. Nahitaezkoa zianen da ikastetxe bakoitzean hezkidetzaren plan bat egon dadila, tutoretza-planak, hezkuntza-orientazioko planak eta bizikidetasun-planak orientatu dituenak, bai eta harrera-protokoloak ere. Bestalde, Nafarroako Gobernuak ikastetxeetako antolamendu- eta funtzionamendu-erregelamendua egokituko du foru lege honetan jasotakoaren arabera.

Ikastetxe bakoitzak bere autonomiaren indarrez onesten duen hezkuntza proiektuak, nolahi ere, foru lege honetan LGTBI+ pertsonen berdintasun soziala dela-eta ezarritakoa.

Hezkuntza-planek ikastetxearen hezkuntza-proiektuan eta curriculum-proposamenen jaso beharko dute LGTBI+ pertsonen eskubideen aitortza eta errespetua, bai eta haien ikusgarritasuna eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- eta genero-identitateagatiko diskriminaziorik eza.

Horretarako, tresnak, baliabideak eta estrategiak izan behar dituzte, bestelakotasunean hezteko, eskola jazarpenari aurrea hartzeko eta errespetuan eta berdintasunean hezteko, hezkuntza formalean nola ez-formalean, curriculumari berdintasun eta bestelakotasunen aitortza positiboa lantzen duten edukiak erantsiz.

4. Nafarroako Gobernuak, dagozkion eskumenen esparruan, behar diren neurriak hartuko ditu, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatean oinarritutako diskriminazioa edo indarkeria fisiko edo psikologikoa inplikatu duten hezkuntza-edukiak eraldatzeko, eta halatan inklusiorako eta aniztasunerako eskola bat bermatu du, irakaskuntza publikoan zein pribatuan. Edozein formatutan erabiltzen den hezkuntza-materialaren edukiak eta haietan erabiltzen den hizkerak errespetua eta babesa bultzatuko dituzte sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateerako eskubideari dagokionez.

5. Sexu-joerari, genero-adierazpenari eta sexu- eta genero-identitateari eta lege honen printzipioei dagokienez, bestelakotasunaren errespetua hezkuntza sistema osoan behar da gauzatu,

prestakuntza zentro eta entitateetan, helduen hezkuntzan, gurasoen prestakuntzan, ikastetxeetako kirol jardueretan eta haur eta gazteen astialdiko jardueretan, bai eta hezkuntza ez-formal guztian ere (kirol-jarduerak, aisiako taldeak, kultur zentroak, gazteentzako zentroak, tutoretzapeko pisuak, ludoteka, haur eta gazteentzako aisiako jarduerak...).

6. Ikastetxe publiko eta pribatuak zainduko dute sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko indarkeriaren gaineko kontzientziarazioa eta prebentzioa egiten direla, eta bideak taxutu dituzte edozein pertsonaren horrengatiko balizko diskriminazio- edo bazterkeria-egoerak antzemateko. Konpromiso eta prozedura horiek modu esplizituan adieraziko dira ikastetxe bakoitzeko hezkidetzaren planetan.

7. Nafarroako Gobernuak Hezkuntza Departamentuak bermatu beharko du artikuluko honetan ezarritakoa garatzen dela, eta begiratu du eskolak, institutuak eta gainerako ikastetxeak ingurune lagungarria izan daitezela sexu- eta afektibitate-bestelakotasunerako, zeinetan ikasleek, irakasleek, administrazio eta zerbitzuak langileek eta familiek naturaltasunez biziko duten beren sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea, eta horrela lagunduko den hezkuntza erkidegorako eredu positiboak sortzen.

8. Zerbitzu publiko bat (ikasle-trukeak, txangoak, aste zuriak...) eskaintzen duten enpresa edo entitateek generoko ikuspegia sartu beharko dute beren baitan, eta kontuan hartu LGTBI+ pertsonen berariazko beharrianak. Nafarroako Gobernuak zainduko du baldintza hori sar dadila enpresa edo entitate horiekiko hitzarmenetan.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta eskola curriculumetan ikuspegiak eta prozedurak zabaltzea.

Artikulu honetako betebeharrak hezkuntza-esparru ez-formalera zabaltzea.

44. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

26. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“26. artikulua. Hezkuntza planak eta edukiak.

1. Foru lege honi dagokionez, “hezkidetzaren” da hezkuntza jardun bat, benetako aukera-berdintasuna indartzen eta edozein diskriminazio- edo indarkeria-motaren desagertzea, sexu-joera,

genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatikoa, sustatzen duena.

2. Hezkidetzaren printzipio horri heldurik, begiratu-ko da hezkuntza esparru ezberdinetan errespetu daitezen sexu- eta afektibitate-bestelakotasuna, sexu- edo genero-identitatea, genero-adierazpena eta familia-eredu ezberdinak.

Nafarroako Hezkuntza Administrazioak segurtatu-ko du hezkuntzako metodologia, curriculumak eta baliabideak baliagarriak direla sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateen bestelakotasuna gehiago ulertu eta errespetatzeko.

3. Nahitaezkoa zianen da ikastetxe bakoitzean hezkidetzaren plan bat egon dadila, tutoretza-planak, hezkuntza-orientazioko planak eta bizikidetasun-planak orientatuko dituenak, bai eta harrera-protokoloak ere.

Ikastetxe bakoitzak bere autonomiaren indarrez onesten duen hezkuntza proiektuak, nolahi ere, foru lege honetan LGTBI+ pertsonen berdintasun soziala dela-eta ezarritakoa.

Hezkuntza-planek ikastetxearen hezkuntza-proiektuan eta curriculum-proposamenen jaso beharko dute LGTBI+ pertsonen eskubideen aitortza eta errespetua, bai eta haien ikusgarritasuna eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatikoko diskriminaziorik eza.

Horretarako, tresnak, baliabideak eta estrategiak izan behar dituzte, bestelakotasunean hezteko, eskola jazarpenari aurrea hartzeko eta errespetuan eta berdintasunean hezteko, hezkuntza formalean nola ez-formalean, curriculumari berdintasun eta bestelakotasunen aitortza positiboak lantzen duten edukiak erantsiz.

4. Nafarroako Gobernuak, dagozkion eskumenen esparruan, behar diren neurriak hartuko ditu, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatean oinarritutako diskriminazioa edo indarkeria fisiko edo psikologikoa inplikatzeko duten hezkuntza-edukiak eraldatzeko, eta halatan inklusiorako eta aniztasunerako eskola bat bermatu-ko du, irakaskuntza publikoan zein pribatuan. Edozein formatutan erabiltzen den hezkuntza-materialaren edukiak eta haietan erabiltzen den hizkerak errespetua eta babesa bultzatuko dituzte sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateerako eskubideari dagokionez.

5. Sexu-joerari, genero-adierazpenari eta sexu- eta genero-identitateari eta lege honen printzipioei dagokienez, bestelakotasunen errespetua hezkuntza sistema osoan behar da gauzatu, prestakuntza zentro eta entitateetan, helduen

hezkuntzan, gurasoen prestakuntzan, ikastetxeetako kirol jardueretan eta haur eta gazteen astialdiko jardueretan, bai eta hezkuntza ez-formal guztian ere (kirol-jarduerak, aisiako taldeak, kultur zentroak, gazteentzako zentroak, tutoretzapeko pisuak, ludoteka, haur eta gazteentzako aisiako jarduerak...).

6. Ikastetxe publiko eta pribatuek zainduko dute sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatikoko indarkeriaren gaineko kontzientziatzea eta prebentzioa egiten direla, eta bideak taxutuko dituzte edozein pertsonaren horrengatik balizko diskriminazio- edo bazterkeria-egoerak antzemateko. Konpromiso eta prozedura horiek modu esplizituan adieraziko dira ikastetxe bakoitzeko hezkidetzaren planetan.

7. Nafarroako Gobernuak Hezkuntza Departamentuak bermatu beharko du artikuluko honetan ezarritakoa garatzen dela, eta begiratu-ko du eskolak, institutuak eta gainerako ikastetxeak ingurune lagungarria izan daitezen sexu- eta afektibitate-bestelakotasunerako, zeinetan ikasleek, irakasleek, administrazio eta zerbitzu-erakundeak eta familiek naturaltasunez biziko duten beren sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea, eta horrela lagunduko den hezkuntza erkidegorako eredu positiboak sortzen.

8. Zerbitzu publiko bat (ikasle-trukeak, txangoak, aste zuriak...) eskaintzen duten enpresa edo entitateek generoko ikuspegia sartu beharko dute beren baitan, eta kontuan hartu LGTBI+ pertsonen berriazko beharrezkoak. Nafarroako Gobernuak zainduko du baldintza hori sar dadila enpresa edo entitate horiekiko hitzarmenetan.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta eskola curriculumetan ikuspegiak eta prozedurak zabaltzea.

Artikulu honetako betebeharrak hezkuntza-esparru ez-formalera zabaltzea.

45. ZUZENKETA

UPN, GB, EBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

27. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“27. artikulua. Prestakuntza- eta dibulgazio-ekintzak.

1. Irakasleei, irakasle ez diren langileei eta zerbitzu-erakunde langileei prestakuntza egokia em-

nen zaie, prestakuntza-ikastaroetan, LGTBI+ kolektiboaren errealitatea jasoz eta ikasgelan eta ikastetxean LGTBI+ ikasleen presentzia edo familietan LGTBI+ kideen presentzia lantzeko modua azalduz.

2. Ekintzak eginen dira ikastetxeetan LGTBI+ pertsonen errespetua eta diskriminaziorik eza sustatzeko, bereziki ikasleen gurasoen elkarteen artean.

3. LGTBI+ berdintasunerako Organo Koordinatzaileak kasuko zuzendaritza nagusiarekin batera parte hartuko du heziketa afektibo-sexualaren curriculum diseinuan Nafarroako ikastetxeetan, bestelakotasunaren ikuspegitik, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari dagokionez.

4. LGTBI+ berdintasunerako Organo Koordinatzaileak irakasleentzako eta administrazio edo zerbitzuetako langileentzako prestakuntzako urteko proposamen bat eginen du, bestelakotasun afektibo-sexual eta generokoaren arloari buruz. Proposamen horrek irakasleen prestakuntza instituzionala jasoko du, bai eta irakasleentzako laguntza- eta prestakuntza-erakundeek eta Nafarroako Administrazio Publikoaren Institutuak garatutakoa ere. Halaber, beste esparru batzuetako prestakuntza proposamenak bultzatu ahalko ditu.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea, prestakuntza afektibo-sexuala jasotzea eta urteko prestakuntzaren diseinurako prozedura zehaztea.

46. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

27. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“27. artikulua. Prestakuntza- eta dibulgazio-ekintzak.

1. Irakasleei, irakasle ez diren langileei eta zerbitzuetako langileei prestakuntza egokia emanen zaie, prestakuntza-ikastaroetan, LGTBI+ kolektiboaren errealitatea jasoz eta ikasgelan eta ikastetxean LGTBI+ ikasleen presentzia edo familietan LGTBI+ kideen presentzia lantzeko modua azalduz.

2. Ekintzak eginen dira ikastetxeetan LGTBI+ pertsonen errespetua eta diskriminaziorik eza sustatzeko, bereziki ikasleen gurasoen elkarteen artean.

3. Nafarroako Berdintasunerako eta LGTBI+ Agentziak kasuko zuzendaritza nagusiarekin batera parte hartuko du heziketa afektibo-sexualaren curriculum diseinuan Nafarroako ikastetxeetan, bestelakotasunaren ikuspegitik, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari dagokionez.

4. Nafarroako Berdintasunerako eta LGTBI+ Agentziak irakasleentzako eta administrazio edo zerbitzuetako langileentzako prestakuntzako urteko proposamen bat eginen du, bestelakotasun afektibo-sexual eta generokoaren arloari buruz. Proposamen horrek irakasleen prestakuntza instituzionala jasoko du, bai eta irakasleentzako laguntza- eta prestakuntza-erakundeek eta Nafarroako Administrazio Publikoaren Institutuak garatutakoa ere. Halaber, beste esparru batzuetako prestakuntza proposamenak bultzatu ahalko ditu.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea, prestakuntza afektibo-sexuala jasotzea eta urteko prestakuntzaren diseinurako prozedura zehaztea.

47. ZUZENKETA

PARTIDO POPULAR DE NAVARRA FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

27. artikuluko 1. apartatua aldatzeko zuzenketa.

“1. Irakasleei eskainiko zaie...”

Zioak: Prestakuntza borondatezkoa da, ez nahitaezkoa.

48. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

28. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“28. artikulua. Homofobia, lesbofobia, bifobia eta/edo transfobiagatiko diskriminaziozko portaera eta jarreraren aurrean jarduteko protokoloa.

1. Hezkuntza Departamentuak, LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearekin lankidetzan, azterlan bat eginen du homofobia, lesbofobia, transfobia eta bifobia direla-eta gertatzen diren diskriminaziozko portaera eta jarrerari buruz. Azterlan horretatik abiatuta, ikastetxe guztietan jarduteko protokolo bat ezarriko da, ikastetxearen bizikidetasun planaren barruan, sexu-joera, sexu-

edo genero-identitate edo genero-adierazpenengatik aurreiritziak eta diskriminazioa dakartzaten jarrera eta portaera homofobo, lesbofobo, bifobiko edo/eta transfobikoak direla eta.

2. Aipatu protokoloan jasoko da behar den koordinazioa egotea hezkuntza, osasun eta gizarte-ekintza arloen artean, antzemate eta jardute azkarrak lortzeko bestelakotasunaren aurkako diskriminaziozko egoeren aurrean.

3. Halaber, babes neurriak izanen ditu, aurre egitekoak eskola jazarpenari eta ikasleek, familiek, irakasleek eta ikastetxean zerbitzua ematen duten gainerako pertsonen berdintasunerako eta diskriminaziorik ezerako daukaten eskubidearen aurkako edozein jarduketari. Babes horrek barne hartuko du antolamendu juridikoan dauden salaketa-mekanismoei buruzko informazioa.

Ikastetxeek protokoloa bere identitate berekiari egokituko diote, arreta eta laguntza egokia bermatuko diete ikasleei, irakasleei edo administrazio eta zerbitzuetako langileei, ikastetxean sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminazioa jasaten badute.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneousatzen jarraitzea eta aurretiko azterlan bat egiteko beharra gehitzea, 1. puntuan ezartzen den protokoloa egin baino lehen.

49. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

28. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“28. artikulua. Homofobia, lesbofobia, bifobia eta/edo transfobiagatik diskriminaziozko portaera eta jarreraren aurrean jarduteko protokoloa.

1. Hezkuntza Departamentuak, Nafarroako Berdintasunerako eta LGTBI+ Agentziarekin lankidetzan, azterlan bat eginen du homofobia, lesbofobia, transfobia eta bifobia direla-eta gertatzen diren diskriminaziozko portaera eta jarrerei buruz. Azterlan horretatik abiatuta, ikastetxe guztietan jarduteko protokolo bat ezarriko da, ikastetxearen bizikidetasun planaren barruan, sexu-joera, sexu- edo genero-identitate edo genero-adierazpenengatik aurreiritziak eta diskriminazioa dakartzaten jarrera eta portaera homofobo, lesbofobo, bifobiko edo/eta transfobikoak direla eta.

2. Aipatu protokoloan jasoko da behar den koordinazioa egotea hezkuntza, osasun eta gizarte-ekintza arloen artean, antzemate eta jardute

azkarrak lortzeko bestelakotasunaren aurkako diskriminaziozko egoeren aurrean.

3. Halaber, babes neurriak izanen ditu, aurre egitekoak eskola jazarpenari eta ikasleek, familiek, irakasleek eta ikastetxean zerbitzua ematen duten gainerako pertsonen berdintasunerako eta diskriminaziorik ezerako daukaten eskubidearen aurkako edozein jarduketari. Babes horrek barne hartuko du antolamendu juridikoan dauden salaketa-mekanismoei buruzko informazioa.

Ikastetxeek protokoloa bere identitate berekiari egokituko diote, arreta eta laguntza egokia bermatuko diete ikasleei, irakasleei edo administrazio eta zerbitzuetako langileei, ikastetxean sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminazioa jasaten badute.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneousatzen jarraitzea eta aurretiko azterlan bat egiteko beharra gehitzea, 1. puntuan ezartzen den protokoloa egin baino lehen.

50. ZUZENKETA

UPN, GB, EBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

29. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“29. artikulua. Unibertsitateko hezkuntza

1. Unibertsitateak bermatu egingen du errespetatu eta babesten dela ikasleen, irakasleen eta unibertsitate esparruan zerbitzua ematen duen edonoren berdintasunerako eskubidea, eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminaziorik ez izatekoa. Berezi, konpromiso argia hartuko du homofobia, lesbofobia, bifobia edo transfobiagatik diskriminaziozko jarreraren aurka.

2. Nafarroako Gobernuak eta Nafarroan kokatutako unibertsitateek, publikoak zein pribatuak, babeserako, diskriminaziorik ezerako eta sentibilizatorako neurriak sustatuko dituzte elkarrekin, unibertsitatearen ingurunean. Xede horrekin, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik ez diskriminatzeke protokolo bat egin dadin sustatuko dute. Protokoloak errealitate horiek jasoko ditu lehendik egon eta horrekin lotuta dauden gaiei buruzko protokoloen barruan.

3. Nafarroako Gobernuak, Nafarroako Unibertsitate Publikoarekin lankidetzan, eta haren auto-

nomia eta eskumena errespetatuz, informazio, dibulgazio eta prestakuntzako ekintzak sustatuko ditu irakasleen eta administrazio eta zerbitzuetako langileen artean, diskriminazioari edo jazarpenari buruzkoak, eta ekidin egingen du LGTBI+ pertsonak diskriminatzen dituzten edukien ezarpena.

Halaber, Nafarroako Unibertsitate Publikoak, Berdintasun Unitatearen barruan edo egokitzen jutzen duen antolamendu-egituraren barruan, berriazko unitate bat edukiko du unibertsitate-campus eta esparru guztietan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen aniztasunarekiko errespetua bermatzeko behar adina langile, espazio eta baliabide ekonomikoekin. Unitate horrek, bere ekintza-esparruaren barruan, arreta eta laguntza eskainiko diete ikasleei, irakasleei edo administrazio eta zerbitzuetako langileei, unibertsitate-erkidegoaren baitan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazioa jasaten badute.

4. Nafarroako Unibertsitate Publikoak eta Nafarroako Gobernuak, zeinek bere eskumenen esparruan, LGTBI+ errealitateari buruzko azterlanak eta ikerketa-proiektuak egiten laguntzeko neurriak bultzatuko eta hartuko dituzte. Ikerketarako funtsak bideratzen dituzten Nafarroako erakunde publikoek, jasotako finantzaketaren eta proiektu edo azterlanen iraupenaren arabera, haien portzentaje bat erreserbatuko dute sexu eta generoko bestelakotasunari eta identitateari buruzkoa azterlanak egiteko. Hori guztia hainbat organok aurrekontuaren arloan dauzkaten eskumenak ezertan kendu gabe.

5. Nafarroako Unibertsitate Publikoak sustatuko du bere gradu eta masterren ikasketa-planetan eduki berriazko eta egokiak sartzeari, sexu- eta genero-bestelakotasunaren arloa lantzeko behar den prestakuntza bermatuko dutenak. Nolanahi ere, prestakuntza hori gradu edo master bakoitzaren beharren arabera aplikatuko da.

6. Nafarroan kokatutako unibertsitateek pertsona transexualen eskubideak bermatu beharko dituzte, beste edozein ikastetxek ezartzen dituen neurri berak ezarriz, 25. artikuluan zehaztu bezala.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta unibertsitate-alderdiak zabaltzea, haietan LGTBI+ errealitateari buruzko azterlan edo prestakuntza berriazkoa jasoz.

51. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

30. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“30. artikulua. LGTBI+ pertsonen tratu eta aukera berdintasunaren eskubidearen integrazioa.

1. Nafarroako Gobernuan lan arloko eskumena duen departamentuak bere politiketan kontuan hartuko du pertsonen sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminatutakoak ez izateko duten eskubidea.

2. Enpresek LGTBI+ pertsonen tratu eta aukera berdintasuna errespetatu behar dute. Horregatik, neurriak hartuko dituzte lan arloko edozein diskriminazio ekiditeko. Neurri horiek negoziatu egin beharko dira eta, kasua denean, langileen legezko ordezkariekin adostu beharrekoak dira.

3. Gizarte eragileen bitartez sustatuko da hitzarmen kolektiboetan klausulak sar daitezela sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazio modu ororen prebentziorako, ezeztatzerako eta zuzenketa-rako.

4. Nafarroako Gobernuak berdintasunerako eta diskriminaziorik ezerako planak borondatez ezar daitezela sustatu behar du, gehienbat enpresa txiki eta ertainei begirako suspertze-neurri egoki bidez, zeinek beharrezkoa den laguntza teknikoa barnehartuko baitute.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta 3. apartatua gehitzea, eragile sozialen egitekoa dela eta.

52. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

31. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“31. artikulua. Lan arloko neurri eta jarduketak

Nafarroako Gobernuan lan arloko eskumena duen departamentuak neurri egoki eta eraginkorrak hartuko ditu, honako xede hauekin:

a) Administrazio publikoko langileei, funtzionario nahiz lan-kontratadun direla ere, Laneko

Ikuskatzailetzaren bidez egiazki eta eraginkorki bermatzea sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik eza eta LGTBI+ pertsonen eskubideen erabateko betetzea, kontratazioari eta lan eta okupazio baldintzei dagokienez.

b) Hedapen eta sentsibilizazio jarduketak eta neurriak bultzatzea, enpresei aukera berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatzeko:

Lehen. Laneratze-zerbitzu publikoek duten erantzun-gaitasuna egokitzea eta hobetzea.

Bigarrena. Diru-laguntzetarako deialdi berrietan aukera-berdintasuneko irizpideak sartzea.

Hirugarrena. Sindikatuei eta enpresei pizgarriak ematea, dibulgazio-kanpainak egin ditzaten.

Laugarrena. Gizarte elkarrizketako guneetan sustatzea neurri inklusiboei eta diskriminazioaren aurkako klausulei bultzada eman dakien.

Bosgarrena. Bultzada ematea enpresetan jarra-kodeak eta jarduketa-protokoloak hartzeari, LGTBI+ pertsonen aukera-berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren alde.

c) Sustapena lana egitea berdintasun adierazleak pixkanaka ezar daitezen, kontuan hartuko baitute LGTBI+ pertsonen errealitatea sektore publikoan eta sektore pribatuan, bai eta bereizgarri bat jar dadin ere, berdintasunerako eta diskriminaziorik ezerako politiketan nabarmentzen diren enpresak ezagutaraztekoa.

d) Segurtatu eginen da gizarte bazterketako arriskuan dauden pertsonentzat lehendik dauden enplegarritasun mekanismoetan eta laneratze-planetan erraztuko dela pertsona transexual edo/eta transgeneroen kontratazioa eta enplegu egonkor eta kalitatezkoa. Aintzat hartuko da bereziki gazte, emakume edo iraupen luzeko langabetua izateagatik diskriminazio-egoera ugari pairatzeko arriskuan dauden pertsonen egoera, eta, oro har, gizarte bazterketako egoeran edo hartarako arriskuan dauden gizon eta emakume transexualena.

e) Enpresetan lan-denbora antolatze eta kudeatzeko modu berriak bultzatzea, eta neurriak eta jarduketak garatzea, Nafarroako ehundura produktibo osora bideratuak, lana, familia eta bizitza pertsonala bateragarri izatea errazte aldera, familia-egitatearen heterogeneotasunarekin bat.

f) Laneko ikuskaritzan eta laneko arriskuen prebentzioan ardura duten sektore publiko nahiz pribatuko langileen prestakuntza berezia sustatzea LGTBI+ pertsonen jasan ditzaketen diskriminazioekin lotutako edukietan, eta bestelakotasunaren

ezagutzan, sexu-joerari, genero-adierazpenari eta sexu- edo genero-identitateari dagokienez.

g) Laneko Ikuskaritzako arduradunak premia-tzea organo eskudunei berri eman diezaieten lan esparruan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik gertatu edo gertatzen ari diren edo gertatzeko arriskua duten diskriminazio-kasuei dagokienez.

h) Parte-hartzerako eta elkarrizketarako guneak bultzatzea eta berriazko dibulgazio-kanpainak sustatzea, LGTBI+ elkarteekin eta kasuko gizarte-eragileekin lankidetzan.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta pertsona transexual eta transgeneroei buruzkoa den d) letra zabaltzea.

53. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

31. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“31. artikulua. Lan arloko neurri eta jarduketak

Nafarroako Gobernuan lan arloko eskumena duen departamentuak neurri egoki eta eraginkorak hartuko ditu, honako xede hauekin:

a) Administrazio publikoko langileei, funtzionario nahiz lan-kontratadun direla ere, Laneko Ikuskatzailetzaren bidez egiazki eta eraginkorki bermatzea sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik eza eta LGTBI+ pertsonen eskubideen erabateko betetzea, kontratazioari eta lan eta okupazio baldintzei dagokienez.

b) Hedapen eta sentsibilizazio jarduketak eta neurriak bultzatzea, enpresei aukera berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatzeko:

1. Laneratze-zerbitzu publikoek duten erantzun-gaitasuna egokitzea eta hobetzea.

2. Diru-laguntzetarako deialdi berrietan aukera-berdintasuneko irizpideak sartzea.

3. Sindikatuei eta enpresei pizgarriak ematea, dibulgazio-kanpainak egin ditzaten.

4. Gizarte elkarrizketako guneetan sustatzea neurri inklusiboei eta diskriminazioaren aurkako klausulei bultzada eman dakien.

5. Bultzada ematea enpresetan jarrera-kodeak eta jarduketa-protokoloak hartzeari, LGTBI+ pertsonen aukera-berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren alde.

c) Sustapena lana egitea berdintasun adierazleak pixkanaka ezar daitezen, kontuan hartuko baitute LGTBI+ pertsonen errealitatea sektore publikoan eta sektore pribatuan, bai eta bereizgarri bat jar dadin ere, berdintasunerako eta diskriminazioziorik ezerako politiketan nabarmentzen diren enpresak ezagutaraztekoa.

d) Lan eginen da enplegarritasun mekanismoetan jasotzeko pertsona transexual eta/edo transgeneroekiko tratu-berdintasuna.

e) Enpresetan lan-denbora antolatzeke eta kudeatzeko modu berriak bultzatzea, eta neurriak eta jarduketak garatzea, Nafarroako ehundura produktibo osora bideratuak, lana, familia eta bizitza pertsonala bateragarri izatea errazte aldera, familia-egitatearen heterogeneotasunarekin bat.

f) Laneko ikuskaritzan eta laneko arriskuen prebentzioan arduradunak duten sektore publiko nahiz pribatuko langileen prestakuntza berezia sustatzea LGTBI+ pertsonen jasan ditzaketen diskriminazioekin lotutako edukietan, eta bestelakotasunaren ezagutzan, sexu-joerari, genero-adierazpenari eta sexu- edo genero-identitateari dagokienez.

g) Laneko ikuskaritzako arduradunak premia-tzea organo eskudunei berri eman diezaieten lan esparruan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik gertatu edo gertatzen ari diren edo gertatzeko arriskua duten diskriminazio-kasuei dagokienez.

h) Parte-hartzerako eta elkarrizketarako guneak bultzatzea eta berriazko dibulgazio-kanpainak sustatzea, LGTBI+ elkarteekin eta kasuko gizarte-eragileekin lankidetzan.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta pertsona transexual eta transgeneroek berdintasunari buruzkoa den d) letra aldatzea.

54. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

32. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“32. artikulua. LGTBI+ gazteen babesa.

1. Gazteriaren arloko organo eskudunak aholku-ekintza sustatuko ditu eta bultzatuko du sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea errespetatu daitezela, esparru horretan landutako jokabide egokiak zabalduz eta bide horretan ekintzak eginez.

2. Nafarroako Gazteriaren Kontseiluak berdintasuna sustatuko du LGTBI+ gazteen eta gainerako herritarren artean; gazte elkarteak sustatuko ditu haien inklusiorako eta haien eskubideak aldeztzeko tresna gisa, eta lankidetzan jardunen du LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearekin Foru Komunitate osoko administrazio publikoei gazteria dela-eta berdintasunarekin lotutako gaiei buruzko aholkua ematen.

3. Gazteentzako bitartekari, begirale eta prestatzaileentzako ikastaroetan, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari buruzko prestakuntza jasoko da, eta horrek aukera emanen die bestelakotasunean hezteko tresnak, baliabideak eta estrategiak edukitzeko, jazarpena prebenitzeko errespetuan eta berdintasunean oinarrituz hezteko, bestelakotasunen aitor-tza positiboa ere jasoz.

4. Gazte entitate guztiek eta gazteekin lan egiten duten edozein arlotako langileek arreta bereziz sustatu eta errespetatuko dituzte LGTBI+ pertsonen eskubideak.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta Nafarroako Gazteriaren Kontseiluaren egitekoa argitzea.

55. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

32. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“32. artikulua. LGTBI+ gazteen babesa.

1. Gazteriaren arloko organo eskudunak aholku-ekintza sustatuko ditu eta bultzatuko du sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea errespetatu daitezela, esparru horretan landutako jokabide egokiak zabalduz eta bide horretan ekintzak eginez.

2. Nafarroako Gazteriaren Kontseiluak berdintasuna sustatuko du LGTBI+ gazteen eta gainerako herritarren artean; gazte elkarteak sustatuko ditu haien inklusiorako eta haien eskubideak defendatzeko tresna gisa, eta lankidetzan jardunen du Nafarroako Berdintasunerako eta LGTBI+ Agentziarekin Foru Komunitate osoko administrazio publikoei gazteria dela-eta berdintasunarekin lotutako gaiei buruzko aholkua ematen.

3. Gazteentzako bitartekari, begirale eta prestatzaileentzako ikastaroetan, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari buruzko prestakuntza jasoko da, eta horrek

aukera emanen die bestelakotasunean hezteko tresnak, baliabideak eta estrategiak edukitzeko, jazarpena prebenitzeko errespetuan eta berdintasunean oinarrituz hezteko, bestelakotasunen aitor-tza positiboa ere jasoz.

4. Gazte entitate guztiek eta gazteekin lan egi-ten duten edozein arlotako langileek arreta bereziz sustatu eta errespetatuko dituzte LGTBI+ per-sonen eskubideak.

Zioak: Kontzeptuak homogeneousatzen jarraitzea eta Nafarroako Gazteriaren Kontseiluaren egi-tekoa argitzea.

56. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

33. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua hona-ko honekin ordeztea proposatzen dugu:

“33. artikulua. Kultura inklusiboaren sustapena.

1. Nafarroako Gobernuak aitortzen du sexu-joe-rari, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari buruzko bestelakotasuna osagai direla kultura inklusibo, anitz eta eskubide-sustatzaile bat eraikitzeke. Arestikoa xede harturik, neurriak abia-raziko dira ikusgaitasuna bermatzeko eta, maila autonomikoan zein tokikoan, LGTBI+ sektoreen produkzio kulturala bultzatzeko, herritar kulturaren, bizikidetzaren eta kultur adierazpenaren eraikun-tzaren atal bat den aldetik.

2. Neurriak hartuko dira LGTBI+ errealitateari buruzko arte, kultura, ondare, josteta eta kirol arlo-etako ekimenak eta adierazpenak lagundu eta sustatzeko, haien berezko errepresentazio formak kontuan hartuz.

3. Administrazio publikoek zainduko dute kultu-ra, aisia eta kirolaren honako esparru hauetan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik ezerako jarduerak ere egon daitezzen:

a) Kultur lehiaketak, aisiako eta astialdiko jar-duerak eta kirol ekitaldiak, bai entitate publikoek bai pribatuek eginak.

b) Memoria historikoa berreskuratzearekin zeri-kusia duten proiektuak.

c) Haur eta gazteentzako ikuskizun eta produk-zio kulturalak.

d) Hezkuntza ez-formaleko baliabide didaktiko-ak eta dokumentazio-funtsak.

4. Nafarroako Gobernuaren jabetzako liburutegi guztiek LGTBI+ gaiei buruzko funts bibliografiko bat izan beharko dute, edozein kasutan ere giza eskubideei errespetua gordeko diena eta inoiz ere ez dena izanen sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen aniztasuna ain-tzatestearen aurkakoa.

5. Liburutegi publikoen kudeaketaren arloko Nafarroako Gobernuko organo eskudunak bermatuko du funts zabal eta espezializatu bat egon dadila herritar guztien eskura, eta hura dela-eta bidezko diren jarraipena eta eguneratzea eginen dira.

6. Txartel edo identifikazio-agiri bat eskatzen den liburutegi eta kultur zentro publiko guztietan, agiri horrek pertsona transexual edo/eta transge-neroen identitatea eta sentitutako sexua islatuko ditu”

Zioak: Kontzeptuak homogeneousatzen jarrai-tzea eta identifikazio-agiria pertsonen sentitutako sexuaren arabera egokitzeko betebeharra jaso-tzea.

Gainera, LGTBI+ Memoria Demokratikoaren eta Dokumentazioaren Zentroaren aipamena ken-tzen da, zeren eta aurkeztutako beste zuzenketa batean hura sortzen zuen 34. artikulua kendu baita. Hori egin beharrean, herritar guztientzako funts zabal eta eskuragarria edukitzeko Nafarroa-ko Gobernuak duen betebeharrari lotzen zaio.

57. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

33. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua hona-ko honekin ordeztea proposatzen dugu:

“33. artikulua. Kultura inklusiboaren sustapena.

1. Nafarroako Gobernuak aitortzen du sexu-joe-rari, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari buruzko bestelakotasuna osagai direla kultura inklusibo, anitz eta eskubide-sustatzaile bat eraikitzeke. Arestikoa xede harturik, neurriak abia-raziko dira ikusgaitasuna bermatzeko eta, maila autonomikoan zein tokikoan, LGTBI+ sektoreen produkzio kulturala bultzatzeko, herritar kulturaren, bizikidetzaren eta kultur adierazpenaren eraikun-tzaren atal bat den aldetik.

2. Neurriak hartuko dira LGTBI+ errealitateari buruzko arte, kultura, ondare, josteta eta kirol arlo-etako ekimenak eta adierazpenak lagundu eta sustatzeko, haien berezko errepresentazio formak kontuan hartuz.

3. Administrazio publikoek zainduko dute kultura, aisia eta kirolaren honako esparru hauetan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik ezerako jarduerak ere egon daitezen:

a) Kultur lehiaketak, aisiako eta astialdiko jarduerak eta kirol ekitaldiak, bai entitate publikoek bai pribatuek eginak.

b) Memoria historikoa berreskuratzearekin zerikusia duten proiektuak.

c) Haur eta gazteentzako ikuskizun eta produkzio kulturalak.

d) Hezkuntza ez-formaleko baliabide didaktikoak eta dokumentazio-funtsak.

5. Txartel edo identifikazio-agiri bat eskatzen den liburutegi eta kultur zentro publiko guztietan, agiri horrek pertsona transexual edo/eta transgeneroen identitatea eta sentitutako sexua islatuko ditu.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneousatzen jarraitzea eta identifikazio-agiria pertsonen sentitutako sexuaren arabera egokitzeko betebeharra jasotzea.

58. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

34. artikulua kentzeko zuzenketa.

Zioak: LGTBI+ Memoria Demokratikoaren eta Dokumentazioaren Zentroaren aipamena kentzea lotuta dago xedapen gehigarri bat gehitzeko aurkeztu den beste zuzenketa batekin; haren bidez, 1936ko kolpe militarren ondorioz eraildako eta errepresioaren biktima izandako Nafarroako herritarrei errekonozimendua eta ordain morala emateko azaroaren 26ko 33/2013 Foru Legearen 13. artikulua aldatzen da, eta gehitzen da Nafarroako Memoria Historikoaren Agiritegian LGTBI+ memoriaren atal berariazko bat sortuko dela.

59. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

35. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“35. artikulua. Kirola, aisia eta astialdia.

1. Nafarroako Gobernuak sustatu eta begiratu-ko du berdintasun-baldintzetan gauzatu dadin kirolgintzan eta jarduera fisikoko zereginetako eta aisiako eta astialdiko jardueretako parte hartzea, inolako diskriminaziorako arrazoi gisa hartu gabe sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea. Nafarroako Foru Komunitatean egiten diren kirol ekitaldi eta txapelketetan, haietako parte-hartzaile diren pertsona transexual edo/eta transgeneroak ondorio guztietarako haien sexu-identitatearen arabera izanen dira aintzat hartuak. Jarduera horietan beharrezkoa balitz nor bere burua identifikatzeko agiriren bat, edozein kirol federazioren txartela barne, horiek sentitutako identitatea eta izena islatuko dute.

2. Behar diren neurriak hartuko dira, bermatze aldera josteta, kirol, aisia eta astialdiko jarduerak berdintasun-baldintzetan eta LGTBI+ errealitatea errespetatzeko baldintzetan egin daitezen, betiere eragotziz edozein aurreiritzi-, jazarpen- eta indarkeria fisiko edo psikologikoko ekintza.

3. Kirol-, kultur-, aisia- eta astialdi-jarduerak kudeatzen edo ematen dituzten profesionalak parte-hartzaile transexual edo/eta transgeneroei azken horiek hautatutako izenaz zuzenduko zaizkie. Izen hori jarduera guztietan erabiltzeko duten eskubidea errespetatuko da.

Parte-hartzaile transexual edo/eta transgeneroen irudi fisikoa errespetatuko da (eta errespetaraziko da), bai eta haien beren janzkera libreki hautatzea ere.

Sexuaren arabera berezitako jarduerak egiten badira, sentitutako sexua hartuko da kontuan.

Baldin eta kirol-, kultur- eta aisia- eta astialdi-jarduerak egiten diren tokietan sexuaren arabera berezitako instalazioak badaude, nola baitira komunak eta aldagelak, parte-hartzaile transexual edo/eta transgeneroei (gainerakoei bezalaxe) bermatuko zaie sentitutako sexuari dagozkion instalazioetara sartu eta haien erabiltzea.

4. Neurriak hartuko dira kirol-, aisia- eta astialdi-didaktikan diharduten profesionalen prestakuntza egokia bermatzeko, zeinaren atal bat izanen baita LGTBI+ errealitatea eta kolektibo horren errespetu eta babesa sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko edozein diskriminazioren aurrean. Horretarako, behar den harremana bilatuko da kirola, aisia, astialdia eta gazteria arloaren kudeaketan ordezkariotasuna duten entitate publiko zein pribatuekin.

5. Kirol inklusiboa eta ez-segregatua sustatuko da, Nafarroako Foru Komunitatean izaten diren

kirol ekitaldietatik adierazpen homofobiko, lesbofobiko, bifobiko edo transfobiko oro desagerrarazirik.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta pertsona transexual eta transgeneroen espezifikotasuna gehitzea.

60. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

35. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“35. artikulua. Kirola, aisia eta astialdia.

1. Nafarroako Gobernuak sustatu eta begiratu du berdintasun-baldintzetan gauzatu dadin kirolgintzan eta jarduera fisikoko zereginetako eta aisiako eta astialdiko jardueretako parte hartzea, inolako diskriminaziorako arrazoi gisa hartu gabe sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea. Nafarroako Foru Komunitatean egiten diren kirol ekitaldi eta txapelketetan, haietako parte-hartzaile diren pertsona transexual edo/eta transgeneroak ondorio guztietarako haien sexu-identitatearen arabera izanen dira aintzat hartuak. Jarduera horietan beharrezkoa balitz nork bere burua identifikatzeko agiriren bat, edozein kirol federazioen txartela barne, horiek sentitutako identitatea eta izena islatuko dute.

2. Behar diren neurriak hartuko dira, bermatze aldera josteta, kirol, aisia eta astialdiko jarduerak berdintasun-baldintzetan eta LGTBI+ errealitatea errespetatzeko baldintzetan egin daitezen, betiere eragotziz edozein aurreiritzi-, jazarpen- eta indarkeria fisiko edo psikologikoko ekintza.

2. Kirol-, kultur-, aisia- eta astialdi-jarduerak kudeatzen edo ematen dituzten profesionalak parte-hartzaile transexual edo/eta transgeneroei azken horiek hautatutako izenaz zuzenduko zaizkie. Izen hori jarduera guztietan erabiltzeko duten eskubidea errespetatuko da.

Parte-hartzaile transexual edo/eta transgeneroen irudi fisikoa errespetatuko da (eta errespetaraziko da), bai eta haiek beren janzkera libreki hautatzea ere.

Sexuaren arabera bereizitako jarduerak egiten badira, sentitutako sexua hartuko da kontuan.

3. Neurriak hartuko dira kirol-, aisia- eta astialdi-didaktikan diharduten profesionalen prestakuntza egokia bermatzeko, zeinaren atal bat izanen baita LGTBI+ errealitatea eta kolektibo horren errespetu eta babesa sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik edo-

zein diskriminazioen aurrean. Horretarako, behar den harremana bilatuko da kirola, aisia, astialdia eta gazteria arloaren kudeaketan ordezkartasuna duten entitate publiko zein pribatuekin.

4. Kirol inklusiboa eta ez-segregatua sustatuko da, Nafarroako Foru Komunitatean izaten diren kirol ekitaldietatik adierazpen homofobiko, lesbofobiko, bifobiko edo transfobiko oro desagerrarazirik.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta pertsona transexual eta transgeneroen espezifikotasuna gehitzea.

61. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

35. artikulua ondoz ondo zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“35 bis. artikulua. Garapenerako nazioarteko lankidetzaren arloko neurriak

1. Nafarroako Gobernuak lankidetzaren arloan eta bakearen eta giza eskubideen sustapenaren arloan egiten dituen politiken ardatzetan, berariazko bultzada emanen zaie LGTBI+ pertsonak duten bizitzarako, berdintasunerako, askatasunerako eta diskriminaziorik ezerako eskubidea sustatzen eta defendatzen duten proiektuei, eskubide horiek sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea direla eta legalki edo sozialki ukatuak edo oztopatuak diren herrialdeetan. Hala ere, pertsonak jazarpen eta errepresalien aurrean babesten dituztenei.

2. Ekintzak bultzatu behar dira sexu-joera, genero-identitate edo genero-adierazpenaren arabera aniztasuna sartzeko immigrazioaren esparruko beste lan arlo bat gehiago bezala. Laguntza ematea sorterrian sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik jazarpena edo errepresaliak jasan dituzten pertsonen irudi fisikoa errespetatuko da (eta errespetaraziko da), bai eta haiek beren janzkera libreki hautatzea ere.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta testuari artikulua numerazioa gehitzea.

62. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

IX. kapituluaren aldatzeko zuzenketa. Garapenerako nazioarteko lankidetzaren arloko neurriak. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“35 bis. artikulua. Garapenerako nazioarteko lankidetzaren arloko neurriak

1. Nafarroako Gobernuak lankidetzaren arloan eta bakearen eta giza eskubideen sustapenaren arloan egiten dituen politiken ardatzetan, berariazko bultzada emanen zaie LGTBI+ pertsonak duten diskriminaziorik ezerako eskubidea sustatzen eta defendatzen duten proiektuei, eskubide horiek sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea direla eta legalki edo sozialki ukatuak edo oztopatuak diren herrialdeetan. Hala-ber, pertsonak jazarpen eta errepresalien aurrean babesten dituztenei.

2. Honako ekimen hauek bultzatu behar dira: sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen araberrako aniztasuna sar-tzea immigrazioaren esparruko beste lan arlo bat gehiago bezala. Laguntza ematea sorterrian sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik jazarpena edo errepresaliak jasan dituzten pertsonen!”

Zioak: Artikulu honek diskriminazio positiboa jasotzen du LGTBI+ kolektiboarentzat.

63. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

36. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua hona-ko honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“36. artikulua. Informazioaren eta komunika-zioaren berdintasunezko trataera.

Nafarroako Gobernuak sustapena emanen die, foru komunitatearen titulartasunekoak diren komu-nikabide guztietan eta Nafarroako administrazioa-ren diru-laguntzak edo funts publikoak jasotzen dituztenetan, LGTBI+ biztanleriaren gizartera-tzearen gaineko kontzientziazio, dibulgazio eta transmisioari, eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen errespetuari, halako edukiak jendearenganatzuz non lagungarri izanen baitira kolektiboa estereotiporik gabe ikusia izateko eta LGTBI jendearen beharrianak eta errealtateak ezagutu eta hedatzeko.

Era berean, jarraipena egingen die sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identita-tearen aniztasunaren aurkako tratamendua eskaintzen duten informazioei, eta aldiro-aldiro bil-duko ditu. Horren ondoriozko txostena Nafarroako Arartekoari, Nafarroako Parlamentuari eta LGTBI+

Berdintasunerako Nafarroako Kontseiluari helara-ziko zaie urtero”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarrai-tzea eta artikulua beste artikulua batzuen aldaketei egokitzea.

64. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

II. tituluko 37. artikulua aldatzeko zuzenketa. LGTBI+ pertsonen berdintasun gauzatua susta-tzeko politika publikoak. X. kapitulua. Komunika-zioa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

37. artikulua. Kode deontologikoa.

Nafarroako Gobernuak begiratu du komuni-kabideek, autorregulazioaren bidez, kode deonto-logikoak ezar ditzaten, jasoko dutenak berdintasu-naren errespetua eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identita-teagatik diskriminazioaren debekua, hala infor-mazio eta publizitateko edukietan nola erabilitako hizkeran. Xedapen honek komunikabide guztiak ukituko ditu, baita teknologia berriek ahalbidetuta-koak ere.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarrai-tzea.

65. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA

39. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua hona-ko honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“39. artikulua. Ordena publikoa eta askatasu-naz gabetzea.

Ordena publikoaren eta askatasunaz gabe-tzearen arloan, Nafarroako Gobernuak honakoa egin beharko du:

a) Behar diren neurriak ezarri, LGTBI+ per-tsonak egoitza polizial eta judizialean eta askata-sunaz gabetzerako beste esparru batzuetan tratu eta egonaldi egokiak izan ditzaten bermatzeko.

b) Pertsona transexual edo/eta transgeneroak identitate sentituaren arabera identifikatuak eta miatuak izateko arauak ezarri.

c) Atxilotuta eta espetxeratuta dauden pertsona transexual edo/eta transgeneroei baimentzea eta erraztea, hala polizia-agintearen nola espetxe-agintearen aldetik, hartzen ari diren edozein tratamendu mediko edo hormonalekin jarraitu ahal izatea, bai eta hura hastea ere, hala eskatzen badute.

d) Segurtasun langileentzako hastapeneko prestakuntza etengabea bermatzea, bestek beste toki polizien, foruzainen eta espetxelangileen kasuan, bestelakotasuna landua izan dadin sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari dagokienez, eta, halaber, arlo zibilean, administratiboan eta zigor-arloan LGBTBI+ pertsonen babeserako dagoen araudia jorra dadin.

e) Berdintasunerako prestakuntza sustatzea askatasunik gabe bizi diren pertsonen artean, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari dagokienez, Nafarroako Gobernuaren eskumenen esparruan.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta pertsona transexualak gehitzea soilik pertsona transgeneroak jasota zeuden hainbat puntutan.

66. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

39. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“39. artikulua. Ordena publikoa eta askatasunaz gabetzea.

Ordena publikoaren eta askatasunaz gabetzearen arloan, Nafarroako Gobernuak honakoa egin beharko du:

a) Behar diren neurriak ezarri, LGBTBI+ pertsonen egoitza polizial eta judizialean eta askatasunaz gabetzerako beste esparru batzuetan tratatu eta egonaldi egokiak izan ditzaten bermatzeko.

b) Pertsona transexual edo/eta transgeneroak identitate sentituaren arabera identifikatuak eta miatuak izateko arauak ezarri.

c) Atxilotuta eta espetxeratuta dauden pertsona transexual edo/eta transgeneroei baimentzea eta erraztea, hala polizia-agintearen nola espetxe-agintearen aldetik, hartzen ari diren edozein tratamendu mediko edo hormonalekin jarraitu ahal izatea.

d) Segurtasun langileentzako hastapeneko prestakuntza etengabea bermatzea, bestek

beste toki polizien, foruzainen eta espetxelangileen kasuan, bestelakotasuna landua izan dadin sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari dagokienez, eta, halaber, arlo zibilean, administratiboan eta zigor-arloan LGBTBI+ pertsonen babeserako dagoen araudia jorra dadin.

e) Berdintasunerako prestakuntza sustatzea askatasunik gabe bizi diren pertsonen artean, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateari dagokienez, Nafarroako Gobernuaren eskumenen esparruan.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta pertsona transexualak gehitzea soilik pertsona transgeneroak jasota zeuden hainbat puntutan.

67. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

40. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“40. artikulua. Pertsona transexualak, transgeneroak eta pertsona intersexualak.

1. Nafarroako administrazio publikoen esparruan, bereziki hezkuntza eta unibertsitate arloan, erregelamenduz baldintzak ezarriko dira, pertsona transgeneroak eta pertsona intersexualak tratatuak izan daitezen beraiek identifikatzen diren generoaren arabera izenari jarraikiz, adingabeak badira ere.

2. Nafarroako administrazio publikoek begiratuko dute, beren prozedura guztietan, errespetatua izan dadin lege honen onuradun diren pertsonen sexu- edo genero-identitateari buruzko datuen konfidentzialtasuna.

3. Edonola ere, pertsona transexual, pertsona transgenero eta pertsona intersexualei bermatuko zaie berariazko aholkurako eskubidea; bestek beste, lan-merkatuan sartzeari, tratamendu hormonalei, ebakuntzei edo sexu- eta ugalketa-osasunari dagokienez.

4. Pertsona transexualak, pertsona transgeneroak eta pertsona intersexualek zilegi izanen dute foru lege honetan ezarritakoari lotzea, diagnostiko psikiatriko edo psikologikorik edo tratamendu medikorik behar izan gabe.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea eta pertsona transexualak gehitzea soilik per-

tsona transgenero eta intersexualak jasota zeuden hainbat puntutan.

68. ZUZENKETA

UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO

TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA

40. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“40. artikulua. Pertsona transexualak, transgeneroak eta pertsona intersexualak.

1. Nafarroako administrazio publikoen esparruan, beharrezkoak diren baldintzak ezarriko dira erregelamendu bidez, pertsona transexualak, transgeneroak eta pertsona intersexualak izendatuak eta tratatuak izan daitezten identifikatzen diren sexuaren edo generoaren arabera, adingabeak izanda ere, betiere legezko tutorearen baimenarekin.

2. Nafarroako administrazio publikoek begiratu-ko dute, beren prozedura guztietan, errespetatua izan dadin lege honen onuradun diren pertsonen sexu- edo genero-identitateari buruzko datuen konfidentzialtasuna.

3. Edonola ere, pertsona transexual, pertsona transgenero eta pertsona intersexualei bermatuko zaie berariazko aholkurako eskubidea; besteak beste, lan-merkatuan sartzeari, tratamendu hormonalei, ebakuntzei edo sexu- eta ugalketa-osaunari dagokienez.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneousizatzen jarraitzea eta pertsona transexualak gehitzea soilik pertsona transgenero eta intersexualak jasota zeuden hainbat puntutan.

69. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN

TALDE PARLAMENTARIOEK ETA

IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

43. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“43. artikulua. Dokumentazioa.

1. Nafarroako administrazio publikoek, beraien eskumenen esparruan, behar diren neurri guztiak hartuko dituzte, dokumentazio administratiboa, foru lege honetan sartzen diren arlo guztietan, bat etor dadin LGTBI+ pertsonen sexu- edo genero-identitatearen aniztasunarekin eta familia-egitatearen heterogeneotasunarekin.

2. Halaber, bermatuko da zerbitzu eta prestazio publikoak jasotzean pertsona transexual, transgenero eta intersexualak izendatuak eta tratatuak izan ahal izatea identifikatzen diren sexuaren edo generoaren arabera (gizona, emakumea zein bestelakoa izan).

3. Nafarroako administrazio publikoek begiratu-ko dute, beren prozedura guztietan, errespetatua izan dadin lege honen onuradun diren pertsonen sexu- edo genero-identitateari buruzko datuen konfidentzialtasuna.

4. Erregelamenduz ezarriko da pertsona transexual edo transgeneroek aukera izan dezatela, Erregistro Zibilean izena edo sexuari buruzko aipamena zuzendu ez badute edo, immigratu duten eta Nafarroako Foru Komunitatean bizilekua duten pertsona transexual edo transgeneroen kasuan, jatorrizko herrialdean erregistro-aldaketa egiten duten arte, identifikaziorako balioko duen dokumentazio administratibo bat izan dezaten (bertan, NAN zenbakia agertuko da, halakorik badute, edo beste identifikazio-agiri ofizial bat agertuko da), eta dokumentazio hori egokia izanen da beren izenari eta sentitutako sexuari dagokienez, hobeki integra daitezten, sufrimendu- edo diskriminazio-egoera saihestuta.

Nafarroako Foru Komunitateko administrazio publikoek neurri administratiboak eta beste edonolakoak hartu beharko dituzte bermatzeko parte hartzen duten kasu eta prozedura guztietan aurreko paragrafoan aipatutako dokumentazio administratiboa duten pertsonen beren izenaren eta sentitutako sexuaren arabera tratamendua ematen zaiela.

Aurreko paragrafoan aipatutako dokumentazioa ematearen ondorioz, eta, nolahi ere, pertsona transexual edo transgeneroaren izena eta sentitutako sexua islatzen dituen nortasun agiri nazionala ematen denetik aurrera, tokiko administrazioek eta Nafarroako Foru Komunitatearen berezko ente publikoek behar diren tresna administratibo koordinatuak jarriko dituzte Administrazioaren artxibo, datu-base eta gainerako fitxategietatik pertsonaren aurreko identifikazioaren erreferentzia guztiak desagerrarazteko, edo haien errealitate transexuala ezagutzera eman dezakeen beste edozein datu, salbu eta Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuak daukan pertsonaren historia mediko konfidentzian behar diren aipamenak.”

Zioak: 4. puntua gehitzea, non pertsona transexual eta transgeneroentzako dokumentazio iragankor baterako gaitzen baita, erregistro zibilean izena aldatzen duten arte.

70. ZUZENKETA**UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO
TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

44. artikulua (Kontratazio administratiboa eta diru-laguntzak) osorik kentzeko zuzenketa.

Zioak: Artikulu honek enpresa batzuen kontrataziorako lagungarria izan nahi du, eta hori diskriminazio positiboa da.

71. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

Artikulua aldatzeko zuzenketa. Honako testu hau izanen du:

“45. artikulua. Administrazio publikoetako langileen prestakuntza

Foru Administrazioaren esparruan, LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailearen bidez prestakuntza emanen da, bermatuko duena honako arlo hauetan zerbitzua ematen duten profesionalen sentsibilizazio egokia eta jardun zuzena: osasuna, hezkuntza, lan mundua, familia eta gizarte zerbitzuak, Foruzaingoa eta tokiko polizia, aisia, kultura eta kirola eta komunikazioa.”

Zioak: Artikulua aldatu eta edukia aurreko artikuluetan aldatutako alderdien arabera egokitzea.

72. ZUZENKETA**UNIÓN DEL PUEBLO NAVARRO
TALDE PARLAMENTARIOAK AURKEZTUA**

45. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“45. artikulua. Administrazio publikoetako langileen prestakuntza

Foru Administrazioaren esparruan, LGTBI+ Berdintasunerako Nafarroako Agentziaren bidez prestakuntza emanen da, bermatuko duena honako arlo hauetan zerbitzua ematen duten profesionalen sentsibilizazio egokia eta jardun zuzena: osasuna, hezkuntza, lan mundua, familia eta gizarte zerbitzuak, Foruzaingoa eta tokiko polizia, aisia, kultura eta kirola eta komunikazioa.

Zioak: Edukia egokitzea aurreko artikuluetan jada aldatutako alderdien arabera.

73. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

46. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“46. artikulua. Sexu-joeraren, genero-adierazpenaren eta sexu- edo genero-identitatearen gaineko eraginaren ebaluazioa.

1. Nafarroako administrazio publikoek beren eskumenen garapenean sexu-joeraren, genero-adierazpenaren eta sexu- edo genero-identitatearen gaineko eraginaren ebaluazioa sartuko dute, LGTBI+ pertsonen berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren printzipioaren integrazioa bermatzeko.

2. Nafarroako Gobernuaren lege- edo erregelamendu-mailako xedapen guztiek ezinbestean txosten bat izan beharko dute, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen aldetik izan dezaketen eraginari buruzkoa, eta erregelamendu bidez zehaztuko da nork egina izanen den.

3. Halakorik eransten ez bada, edo Nafarroako Parlamentuan aurkeztutako lege-proposamen bat bada, beharrezkoa izanen da, hori Parlamentuan eztabaidatu aurretik, Nafarroako Gobernuari igortzea, zeinak hilabeteko epean irizpena emanen baitu.

4. Kasu guztietan, sexu-joeraren, genero-adierazpenaren eta sexu- edo genero-identitatearen gaineko ebaluazio-txosten horrekin batera aurkeztu beharko dira zerikusia duten adierazleak, sexu-joeraren, genero-adierazpenaren eta sexu- edo genero-identitatearen aniztasunari buruzkoak, eta mekanismoak eta neurriak, LGTBI+ pertsonen gaineko balizko eragin negatiboak ahal den neurrian arindu eta neutralizatzea eta aurkitzen diren desberdintasunak murriztu edo ezabatzea bideratuak, halaber berdintasuna eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik eza sustatuz.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzen jarraitzea.

74. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

47. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“47. artikulua. Administrazioaren jardute-irizpidea.

Foru administrazioak behar diren neurriak hartuko ditu deuseztatze aldera baliabideak eta zerbitzuak erabiltzerakoan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik gerta daitekeen edozein diskriminazio, zuzeneko zein zeharkakoa.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzea.

75. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

48. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“48. artikulua. Sarrera ukatzeko eskubidea.

1. Sarrera ukatzeko eskubideaz baliatzeak ezin du inola ere diskriminaziorik ekarri sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen arabera, konstituzio printzipioetan jasota dagoen bezala.

2. Diskriminazioaren debekuak barnean hartzen ditu sartzeko baldintzak, establezimenduetan egotea, eta haietan ematen diren zerbitzuak erabili eta gozatzea. Sartzeko nahiz egoteko baldintzen irizpideak eta murriztapenak jendaurrean paratuko dira, ikusgai dauden afixak sarreretan kokatuta, eta erregelamenduz zehaztuko diren beste modu batzuen bidez.

3. Jendearentzat irekitako establezimendu eta guneen titularrek eta ikuskizun nahiz josteta jarduerak antolatzen dituztenek behar diren neurriak hartuko dituzte honako pertsona hauek bertara sar ez daitezen eta, kasua denean, sarrera eragozteko eta bertatik botatzeko betebeharrarekin, indar publikoaren laguntzaz, halakorik behar izanez gero:

a) Beste pertsona batzuk sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik

hitzeko nahiz egitezko bortxaz tratatzen dituztenak.

b) Sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik indarkeriara edo diskriminaziora bultzatzen duten ikurrak, jantziak edo objektuak publikoki eramaten eta erakusten dituztenak”

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzea.

76. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

50. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“50. artikulua. Kontratu-esparruko lege-urraketak.

Zuzenbide osoz deusezak dira negozio juridikoetan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatean oinarritutako diskriminazio diren edo halakoa sortzen duten xedapen, egintza edo klausulak, eta indarreko legeriaren arabera erantzukizuna erakarri ahal izanzen dute.

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzea.

77. ZUZENKETA**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

52. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“52. artikulua. Frogaren kargaren inbertsioa.

1. Lege prozesalean eta administrazio-prozedurak arautzen dituztenetan ezarritakoari jarraikiz, alderdi auzi-jartzaileak edo interesdunak sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminazioa alegatu eta horri buruzko zantzu funtsatuak aurkezten baditu, alderdi mandatuari dagokio, edo diskriminatze-egoera egotzi zaionari, justifikazio objektibo eta arrazoizko bat aurkeztea, behar adina frogatua, hartutako neurrien eta haien proportzionaltasunaren gainekoa.

2. Sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminazioa egotearen presuntzioa sor dezaketen egitateak edo zantzuak zuzenbidean onarturiko edozein frogabide-

ren bitartez frogatzen ahal dira, ezertan ukatu gabe erakunde eta zerbitzu publikoen antolamendu-, bizikidetz- edo diziplina-arauen babesean hartutako neurriak eta tramitatzen diren prozedurak.

3. Administrazio- edo zehapen-organok, bere kabuz edo alde batek eskatuta, txostenak edo irizpenak eskatzen ahal dizkie berdintasunaren gaian eskumena duten organoei.

4. Arestiko 1. apartatuan ezarritakoa ez zaie aplikatuko prozesu penalei ez eta zehapen-prozedura administratiboari.

Zioak: Kontzeptuak homogeneousatzen jarraitzea.

78. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

53. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“53. artikulua. Arau-haustea zer den.

1. Arau-hauste administratibo dira, LGTBI+ pertsonen eskubideen esparruan, foru lege honek tipifikatutako egite edo ez-egiteak, Nafarroako Gobernuaren edo Nafarroako toki entitateen eskumen-eremu materialean sartzen badira, baldin eta falta edo delitu ez badira.

2. Ez da diskriminaziotzat joko tratu desberdintasun bat, oinarritzen bada foru lege honetan ezarritako arrazoiertako batean, xedapen, jokabide, ekintza, irizpide edo praktika baten ondoriozkoa, era objektiboan justifikatzen ahal dena helburu zilegi baten bidez, eta hori lortzeko baliabide egoki, beharrezko eta proportziozko gisa.

3. Lanaren esparruan gertatzen den sexu-joe-raren, sexu- edo genero-identitatearen edo genero-adierazpenaren ondoriozko edozein diskriminazio, jazarpena barne, hala langile-hautaketan edo haien mailaz igotzean nola eginkizunak betetzean, arau-hauste bat da, eta ikertu beharrezkoa da, bai eta, zein den kasua, zehatu beharrezkoa ere, lan arloko legeriak ezarritako prozeduraren eta tipifikazioaren arabera.”

Zioak: Kontzeptuak homogeneousatzen jarraitzea.

79. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

57. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“57. artikulua. Arau-haustea.

1. Arau-haustea arinak, larriak edo oso larriak izan daitezke, foru lege honetan ezarritakoaren arabera, betiere hutsegite edo delitu ez badira.

2. Ez da arau-hausteen kontrako zehapenik ezarriko, ez bada aurretik instruitu administrazio-prozeduraren arabera dagokien espedienteak.

3. Hauek dira arau-hauste arinak:

a) Adierazpen iraingarriak erabiltzea, edozein bide baliatuz, pertsonen edo haien familien aurka sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik, nahita jardunez.

b) Komunikabideetan, diskurtsoan edo jendaurreko esku-hartzeetan adierazpen iraingarriak nahita igortzea, indarkeriara bultzatu eta konnotazio homofobikoak, bifobikoak, transfobikoak edo lesbofobikoak dituztenak.

e) Pertsonen edo haien familien objektuak edo gutxiespen publiko, nabarmen eta esplizitua dakarten egintzak egitea, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik.

d) Nafarroako Gobernuak ikerketarako eginiko ikuskapen-lana ez erraztea, edo harekin lankidetzan aritzeari uko partziala egitea.

4. Hauek dira arau-hauste larriak:

a) Adierazpen iraingarriak erabiltzea, pertsonen edo haien familien aurka sexu-joera, genero-identitate edo genero-adierazpenagatik indarkeria erabiltzera bultzatzen dutenak, nahita eta errepikatuki jardunez.

b) Komunikabideetan, diskurtsoan edo jendaurreko esku-hartzeetan adierazpen iraingarriak nahita eta errepikatuki igortzea, indarkeriara bultzatu edo/eta konnotazio homofobikoak, bifobikoak, transfobikoak edo lesbofobikoak dituztenak.

c) Pertsonen edo haien familien objektuak edo jabetzak kaltetu edo suntsitzea, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik, betiere egintza horiek izaera penaleko hutsegite edo delitu ez badira.

d) Negozio juridikoetan egintzak egitea edo xedapen edo klausulak inposatzea, sexu-joera,

genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitate-gatiko diskriminazio direnak edo halakoa sortzen dutenak.

e) Nafarroako Gobernuko ikuskapen-zerbitzuen lanari trabak jarri edo erabateko ezezkua ematea.

f) Edozein izapide administratiboren egitea edo establezimendu edo zerbitzu publiko baterako sarbidea galaraztea edo oztopatzea, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitate-gatik.

g) Pertsonetikiko isolamendu, arbuio edo gutxiespen publiko eta nabarmena dakarten egintzak egitea, sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitate-gatik.

h) Lan-praktika diskriminatzaileak ezartzea, bultzatzea edo toleratzea Nafarroako Foru Komunitatearen diru-laguntzak, hobariak edo laguntza publikoak jasotzen dituzten enpresetan.

i) Nafarroako ikastetxeetan testuliburuak eta material didaktikoak prestatzea, erabiltzea edo zabaltzea, zeinetan pertsonak giza duintasun handiagodun edo txikiagodun gisa aurkezten diren, haien sexu-joera, genero-adierazpen edo sexu- eta genero-identitatearen arabera, edo arrazoi hori dela-eta indarkeriara bultzatzen dutenak.

5. Hauek dira arau-hauste oso larriak:

a) Jokabide oldarkorrak edo jazarpenezkoak hartzea, pertsona baten sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen arabera, asmozat izanik edo ondorioztat ekarririk pertsona horren duintasunari eraso egitea, harekiko giro beldurgarria, apalesgarria edo iraingarria sortuz.

b) Pertsona batek jasaten duen edozein errepresalia edo aurkako tratu, hark diskriminatua ez izateko eta berdintasun printzipioa egiazki bete dadin exijitzeko edozein kexa, erreklamazio, salaketa, demanda edo errekurso aurkeztearen ondorioz.

c) Deialdia egitea ikuskizun edo josteta jarduerarako, publikoak nahiz pribatuak izan, xedetzat dutenak gorrotara, indarkeriara edo LGTBI+ pertsonen diskriminaziora bultzatzea.

6. Arau-hauste arinei eta larriei dagokionez, diskriminazio anizkoitzak gradu batez igoko du legean aurreikusitako arau-hauste mota, gertatutako egintza bakoitzari dagokionez?

Zioak: Kontzeptuak homogeneizatzea.

80. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

60. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“60. artikulua. Zehapenen mailaketa

1. Bidezko diren zehapenak zehazteko eta, kasua bada, isunen zenbatekoak eta aldi baterako zehapenen iraupena mailakatzeko, agintari eskudunek proportzionaltasuna gorde behar dute arau-hauste den ekintzaren eta aplikatutako zehapenaren edo zehapenen artean, kontuan hartuz eragindako kaltea, ukitutako pertsonen kopurua, ukitutako eskubidearen garrantzia, eta ukitutako betebeharraren izaera, legeria indardunaren arabera. Honako irizpide hauek bereziki kontuan hartzekoak dira:

a) Pertsoneri edo ondasunei eragindako arrisku- edo kalteen izaera eta larritasuna.

b) Arau-hauslearen asmoa eta jardun errepikatua.

c) Berrerortzea.

d) Diskriminazio anizkoitza eta bigarren mailako biktimizazioa

e) Gertatuaren garrantzi soziala edo eragina.

f) Arau-hausleak lortutako onura.

g) Arau-hausteak sortutako arrisku-egoera iraunkorra edo aldi baterakoa izatea.

h) Nafarroako foru administrazioak aldez aurretik egindako ohararazpen edo errekerimenduen ez-betetzea.

i) Arau-hauslea segurtasun indar eta kidegoretakoa izatea.

j) Arau-hauslea ideologia frogatuki homofobiko, lesbofobiko, bifobiko eta/edo transfobikoa duen talde antolatua baten kide izatea.

k) Eragindako kalteak borondatez konpontzea edo arau-haustearen gauzatzea ekarri zuten egitateak zuzentzea, baldin eta hala jokatzeko bada zehapen-prozeduran behin betiko ebazpena eman aurretik.

2. Zehapenaren helburua izanen da diskriminazioak eragin dituen edo eragin ditzakeen kalteen prebentzioa, disuasioa, konponketa eta zuzenketa. Horrenbestez, aurrez aipatutako gainerako zehapenez gainera, hezkuntzaren arloko eta erkide-

goari zerbitzu emateko beste batzuk gehitu ahalko dira.

3. Diru zehapenak ezartzeko eta haien zenbatekoa zehazteko, kontuan hartuko da arau-haustekak arau-hauslearentzat edo arau-hausleentzat ez duela onuragarriagoa izan behar hautsitako arauak betetzea baino”

Zioak: Hezkuntza izaerako zehapenak eta erki-degoari zerbitzua ematekoak ezartzeko aukera jasotzea.

81. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

62. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“62. artikulua. Preskripzioa.

1. Foru lege honetan arin gisa tipifikatutako arau-hausteen preskripzioa sei hilabeteren buruan gertatzen da; larriena, bi urteren buruan; eta oso larriena, hiru urteren buruan.

2. Arau-hausteen preskripzio epea arau-haustea egin eta biharamunetik hasiko da zenbatzen.

3. Foru lege honen babesean ezarritako zehapenak urtebeteren buruan preskribatuko dira arinak badira; bi urteren buruan, berriz, larriak badira; eta hiru urteren buruan, azkenik, oso larriak badira.

4. Zehapenen preskripzio epea zenbatzen hasiko da zehapena ezartzen duen ebazpena irmo bihurtzen denean”

Zioak: Zehapenen preskripzio epeak luzatzea, nahikoak ez direla jotzen baita.

82. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

63. artikulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“63. artikulua. Eskumena.

1. Titulu honetan aurreikusitako zehapenak ezartzeko, aldez aurretik dagokion zehapen-espeditentea abiarazi beharko da; horren instrukzioa

dagokio LGTB+ pertsonen diskriminaziorik ezaren gaian eskumena duen organoari.

2. Arartekoak zehapen-ezarpeneko eskumena duen organoa premiatzen ahal du administrazio publikoen egite edo ez-egite bat dela-eta foru lege hau ez betetzeagatiko espeditenteak abiaraz ditzan.

3. Zehapen-espeditentea izapidetzen den bitartean frogatuko balitz eskumena beste administrazio publiko bati dagokiola, espeditentea igorriko zaio berori izapidetzeko eskumena duen administrazio publikoari.

4. Foru lege honetan aurreikusitako zehapenak ezartzeko eskumena honako hauei dagokie:

a) LGTBI+ politiken organo koordinatzailearen erantzukizuna duen pertsonari, zehapenak arau-hauste arinengatik ezartzen direnean.

b) Berdintasunaren arloko organismo eskudunaren zuzendaritza-gerentzia duen pertsonari, zehapenak arau-hauste oso larriengatik ezartzen direnean.

c) Berdintasunaren gaian eskumena duen kontseilariari, zehapenak arau-hauste oso larriengatik ezartzen direnean.

Zioak: Zehapenetarako eskumena argitu eta egokitzea.

83. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

Hirugarren xedapen gehigarria aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztzea proposatzen dugu:

“Nafarroako Gobernuak foru lege hau ezinbestez eta nahitaez egokitu beharko du oinarritzko izaera duten estatu esparruko arauetan edozein aldaketa edo bilakaera egonez gero, zuzenean edo zeharka ukitzen dituen LGTBI+ pertsonen eskubideak”

Zioak: “Nazio esparrua” hitzen ordez “estatu esparrua” erabiltzea, kontzeptu inklusiboagoa delakoan.

84. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

Beste xedapen gehigarri bat gehitzeko zuzenketa.

“Xedapen gehigarria. LGTBI+ Kontseiluaren sorrera.

LGTBI+ Kontseilua sortuko da sei hilabeteko epean.”

Zioak: Tarte nahikoa eta arrazoizkoa ematen zaio Administrazioari kide anitzeko organo bat sortzeko urrats administratibo egokiak egin ditzan. Organo hori ezinbestekotzat jotzen da LGTBI+ politikak diseinatu eta ezartzerakoan zenbait eragile eta kolektiboren parte-hartzea izan dadin.

85. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

Beste xedapen gehigarri bat gehitzeko zuzenketa.

“Xedapen gehigarria. LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailea sortzea.

LGTBI+ Berdintasunerako Organo Koordinatzailea sortuko da bederatzi hilabeteko epean.”

Zioak: Administrazioari arrazoizkoa den behar besteko tarte ematea urrats administratibo egokiak eman ditzan; aldi berean, organo horren sorreran nolabaiteko arintasuna bermatzen da, legean jasotako neurri batzuk, haren zuzeneko inplikazioa eskatzen dutenak, ezarri ahal izateko.

86. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

Beste xedapen gehigarri bat gehitzeko zuzenketa.

“Xedapen gehigarria. Ekintza plana.

1. Foru lege hau onetsi eta urtebeteko epean Nafarroako Gobernuak foru legearen garapen orokorrerako ekintza plan bat egin eta onetsiko du.

Plan hori partaidetza-prozesu baten bidez diseinatu beharko da.

2. Ekintza planak eduki hauek izanen ditu guxtienez: aplikatzeko epea, lortu nahi diren helburuak, ekintza publikoaren eremu ezberdinetan hartu beharreko neurriak, gauzatzeko aurreikusi diren baliabide ekonomikoak, neurrien mailaz mailako ezarpena, erantzukizunen esleipena eta adierazle sistema batean oinarritutako ebaluazio ekintzak.”

Zioak: Legearen garapenaren diseinua arrazoizko epe batean bermatzea.

87. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

Beste xedapen gehigarri bat gehitzeko zuzenketa.

«Xedapen gehigarria.

1936ko kolpe militarren ondorioz eraildako eta errepresioaren biktima izandako Nafarroako herritarrei errekonozimendua eta ordain morala emateko azaroaren 26ko 33/2013 Foru Legearen 13. artikulua aldatzen da. Honako eduki hau izanen duen 6. apartatua gehitzen da:

“6. LGTBI+ memoriari buruzko berariazko atal dokumental bat sortuko da.”

Zioak: 34. artikulua ketzearekin lotuta dagoen zuzenketa da.

88. ZUZENKETA

**UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN
TALDE PARLAMENTARIOEK ETA
IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK
AURKEZTUA**

Xedapen iragankor berri bat gehitzeko zuzenketa.

“Xedapen iragankorra. Osasun arloko neurriak

1. Foru lege honetan jasotako osasun-esparruari buruzko neurriak alde aurretik eta pixkanaka ezar daitezzen ezertan kendu gabe, aintzat hartuko dira Sexu- eta ugalketa-osasunaren arloko prestazio sanitarioen antolamendua ezartzen duen azaroaren 16ko 103/2016 Foru Dekretuan jasotako osasun-jarduketak eta epeak, hori guztia modu koherentean ezarritik.

2. Hamabosgarren eta hamaseigarren artikuluetan osasun esparruari buruz jasotako neurriak, pertsona transexual eta intersexualei arreta emateko protokoloak, gehienez ere hiru hilabeteko epean ezarriko dira.”

Zioak: Osasunaren arloari buruzko neurrien garapena arrazoizko epe baten bermatzea eta aurrez onetsitako araudiarekin bat etortzea.

89. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

Xedapen iragankor berri bat gehitzeko zuzenketa.

“Xedapen iragankorra. Hezkuntza arlo neurriak.

Foru lege honetan jasotako hezkuntza-esparruari buruzko neurriak alde aurretik eta pixkanaka ezar daitezzen ezertan kendu gabe, aintzat hartuko dira Sexu- eta ugalketa-osasunaren arloko prestazio sanitarioen antolamendua ezartzen duen azaroaren 16ko 103/2016 Foru Dekretuan jasotako osasun-jarduketak eta epeak, hori guztia modu koherentean ezarriz, eta ikasturte bateko gehiengo epea egonen da neurri horiek garatzeko. Nolanahi ere neurri horiek guztiz ezarriko dira 2018-19 ikasturterako.”

Zioak: Hezkuntzaren arloari buruzko neurrien garapena arrazoizko epe baten bermatzea eta aurrez onetsitako araudiarekin bat etortzea.

90. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

Xedapen indargabetzaile berri bat gehituko da.

“Xedapen indargabetzailea.

Indarrik gabe uzten da Pertsona transexualak genero-nortasunagatik ez baztertzeari eta haien eskubideak aitortzeari buruzko azaroaren 19ko 12/2009 Foru Legea eta Nafarroako Foru Komunitateko organoek emanak izanik lege honetan xedatuari aurka egiten dioten maila bereko edo apalagoko xedapen guztiak.”

Zioak: Foru lege hartan ezarritakoa lege honetan jasota dago, zabalago eta hobeki, ikuspegi ezpatologizatzaile batekin.

91. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

Foru lege proposamenaren titulua aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“Foru Lege proposamena, Lesbiana, gay, bisexual, transexual, transgenero eta intersexualen (LGTBI+) berdintasun sozialari eta Nafarroako Foru Komunitatean sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminatzearen aurkako politika publikoei buruzkoa.”

Zioak: Izenburua legean erabilitako kontzeptuei egokitzea.

92. ZUZENKETA

UPN, GB, EHBN, P-AD ETA PSN TALDE PARLAMENTARIOEK ETA IE FORU PARLAMENTARIEN ELKARTEAK AURKEZTUA

Zioen azalpena aldatzeko zuzenketa. Testua honako honekin ordeztea proposatzen dugu:

“Zioen azalpena

1. Foru lege honen helburua da pertsona lesbiana, gay, bisexual, transexual, transgenero eta intersexualen (LGTBI+) eskubideak garatu eta bermatzea, eta pertsona horiei diskriminazio eta bortizkeria egoerak ekiditea, Nafarroan bestelakotasun afektibo-sexuala askatasun osoz bizi ahal izatea bermatzeko.

LGTBI+ akronimoak erreferentzia egiten die foru lege honen xede diren kolektibo guztiei, eta legearen esparruan sartzen ditu, halaber, sexu-joera, genero-adierazpena eta sexu- edo genero-identitatea direla-eta diskriminatuak izan daitezkeen beste pertsona batzuk.

Foru lege hau, “lesbiana, gay, bisexual, transexual, transgenero eta intersexualen (LGTBI+) berdintasun sozialari eta Nafarroako Foru Komunitatean sexu-joeragatik, genero-adierazpenagatik eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminatzearen aurkako politika publikoei buruzkoa”, gehitzen zaio gure estatuan eta gure erkidegoan bultzatu diren lege, arau, ekintza eta politiken multzoari, zeinek xede baitute bermatzea pertsona guztiek bereizketarik gabe gozatu ahal izatea giza eskubideak, barne direla legearen aurreko tratu berdintasunerako eskubidea eta sexu-joera, gene-

ro-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazioaren aurka babestua izateko eskubidea.

Foru legeak LGTBI+ kolektiboen aldarrikapen historikoa biltzen du. Izan ere, azken urteotan kolektibo horrek lehen ukatzen zitzaion aitoren sozial eta politiko bat lortu du, baina normalizazio eta berdintasun osora iristeko asko falta da oraindik.

Foru erkidego, estatu nahiz Europa mailako marko juridiko berriak LGTBI+ pertsonetikiko ikuspegi sozialaren aldaketa bat ahalbidetu du; neurri handian, entitateek, talde feministek, LGTBI+ kolektiboek eta hainbat pertsonak egin duten sentsibilizazio-, informazio- eta dibulgazio-lan etengabeari esker. Abiapuntu horretatik sortzen diren arrazoi batzuek egiten dute beharrezkoa foru lege hau, zeinak bilatzen duen harremanetarako erreferentzia berriak eraikitzea, berdintasunean eta errespetuan, bai eta bestelakotasunen aintzatespen positiboan ere, oinarrituak.

Nafarroari dagokionez, Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko abuztuaren 10eko 13/1982 Lege Organikoak, 44.18 artikuluan, eskumen osoa ezartzen du berdintasunerako politiken arloan. Ildo horretatik, eta eskumen horren barruan, garatu zen azaroaren 19ko 12/2009 Foru Legea, Pertsona transexualak genero-nortasunagatik ez baztertzeari eta haien eskubideak aitortzeari buruzkoa. Gure Foru Komunitatearen aurre-rapen handi bat, zalantzarik gabe, baina gaur egun aski ez dena.

Estatuari dagokionez, berdintasuna bitan arautzen du Konstituzioak, I. tituluaren 14. artikuluan: "Espainiarrak berdinak dira legearen aurrean; debeku da, bada, inolako diskriminaziorik egitea jaiotza, arraza, sexua, erlijioa, pentsamoldea edo beste edozein tasun edo inguruabar pertsonal edo sozial dela eta", eta 9.2 artikuluan: "Botere publikoen egitekoa da bideak jartzea norbanakoen nahiz taldeen askatasuna eta berdintasuna bene-benetakoak izan daitezen; askatasun eta berdintasun xede hori galarazten edo osotara garatzea zailtzen duten oztopoak kentzea, eta herritar guztiei aukera egokia ematea bizitza politiko, ekonomiko, kultural eta sozialean parte hartzeko".

Beraz, botere publikoei dagokie bai neurri positiboak hartzea, bai herritar guztien eskubideak bermatzeko neurriak hartzea ere. Konstituzioaren aginduak aplikatuz, Espainiako legediak bilakaera bat izan du, sexuen arteko berdintasunaren alorrean izandako aldaketak eta aurrerapenak jasotzeko, bai eta, geroago, beste alderdi batzuk, izatezko bikoteei, horren barne direla sexu bereko

pertsonen izatezko bikoteak, edo sexu bereko pertsonen arteko ezkontzei dagozkienak, eta figura juridiko horiekin lotutako eskubideak erabiltzeari dagozkionak ere.

2005eko ekainaren 30ean Kode Zibilaren aldaketa garrantzitsu eta sakon bat onetsi zen, sexu bereko pertsonen arteko ezkontza baimentzen zuena, eta horren ondorioz, munta handiko beste eskubide batzuk ere bai, hala nola adopzioa batera egitea, oinordetza eta pentsioa. Legea 2005eko uztailaren 2an argitaratu zen, halatan Espainia munduko hirugarren herria bihurturik berdintasuneko ezkontza legeztatzen, Herbehereen eta Belgikaren ondotik, eta munduko lehen herria erabat legeztatzen, garai hartan Herbehereetako herritarasuna zuten umeak soilik adoptatzea baimentzen zelako Herbehereetan, eta Belgikak ez zielako adoptatzen uzten bikote homosexual ezkonduai.

2006ko maiatzaren 26an, espainiar gobernuak aldatu egin zuen lagundutako ugalketari buruzko legea, ama ez-biologikoari baimentze aldera seme-alabatzen legez aitortzen bi emakumeren arteko ezkontzan jaiotako umeak.

Martxoaren 15eko 3/2007 Legea, Pertsonen sexuaren aipamena erregistro zibilean zuzentzea arautzen duena, aurrerapauso bat izan zen adin nagusiko transexualen eskubideak irmotzeari begira, ahalbidetzen zielako aldatzea erregistroan zuten sexua, beren identitatearen aurkakoa, sexu-berresleipeneko kirurgiarik egin behar izan gabe eta aurretiazko prozedura judizialik gabe.

Gainera, garrantzitsuak izan dira abenduaren 30eko 62/2003 Legea, Zerga, Administrazio nahiz Gizarte arloko neurriei buruzkoa (27-43 artikulua), eta azaroaren 23ko 10/1995 Lege Organikoa, Zigor Kodeari buruzkoa.

Europaren esparruari dagokionez, Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutunaren 21. artikulua bidez, debeku da diskriminazio oro, eta bereziki sexua, arraza, kolorea, jatorri etniko zein soziala, ezaugarri genetikoak, hizkuntza, erlijioa zein sinesteak, iritzi politikoak zein beste edozein iritzi, gutxiengo nazional batekoa izatea, ondarea, jaiotza, desgaitasuna, adina nahiz sexu-joera direla-eta egindako diskriminazioak.

Azpimarratzekoak dira, halaber, Europako Parlamentuak 1994ko otsailaren 8an, 2006ko urtarrilaren 18an eta 2012ko maiatzaren 24an onetsitako ebazpenak, gay eta lesbianen eskubide berdintasunari eta diskriminazioaren eta homofobiaren aurkako borrokari buruzkoak, eta, era berean, Europako Parlamentuak 2014ko otsailaren 4an onetsitako ebazpena, homofobiaren eta sexu-joera nahiz genero-identitateagatiko diskriminazioaren

aurkako Europar Batasunaren bide-orriari buruzkoa eta Kontseiluaren 2000/78/EE Zuzentaraua, enpleguan eta lanean tratu-berdintasunerako esparru orokor bat ezartzeari buruzkoa; halaber, Europar Batasuneko Oinarritzko Eskubideen Gutunaren 21. artikulua, zeinaren bidez aintzatesten baita, besteak beste, sexu-joeragatiko diskriminazioaren debekua Europar Batasunaren oinarritzko eskubideetako baten gisa.

Erakunde eta organismo askok transexualitatea despatologizatzeko eskatzen dute. Hartara, esate baterako, Europako Kontseiluaren Parlamentu-biltzarrak, 2015eko apirilaren 22ko Ebazpean, estatuak premiatu zituen nazio mailan erabiltzen diren gaixotasunen sailkapenak aldatzera, eta nazioarteko sailkapenen aldaketa proposatzera, bermatzearen pertsona transexualak, adingabeak barne, ez direla gaixo mentaltzat hartuko, eta aldi berean segurtatuz behar diren tratamendu medikoetarako sarbidea dutela, haiek estigmatizatu gabe.

Azkenik, nazioartearen esparruan, Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalaren 2. artikulua dioenez, "gizaki orori dagozkio Adierazpen honek aldarrikatutako eskubide eta askatasun guztiak, eta ez da inor bereiziko arraza, larru-kolorea, sexua, hizkuntza, erlijioa, politikako edo bestelako iritzia, sorterrria edo gizarte-jatorria, kokapen ekonomikoa, jaiotza edo beste inolako gorabeheragatik."

Yogyakartako printzipioek, giza eskubideen nazioarteko zuzenbidea sexu-joerari eta genero-identitateari buruzko aferei aplikatzeari buruzkoek, nazioei eskatzen dizkiete LGTBI+ pertsonen giza eskubideen babesa bermatzeko politikak.

Giza Eskubideen Kontseiluaren 2011ko 17/19 Ebazpenak, "giza eskubideen, sexu-joeraren eta genero-identitatearen" gainekoak, formalki gaitzesten du sexu-joeragatik eta genero-identitateagatik munduko edozein tokitan izandako indarkeria- edo diskriminazio-ekintza oro.

Beraz, esan daiteke sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminaziorik ez egitea, edonoren bizitzaren alderdi sentikorretan eragina egon baitaiteke, jadanik jaso dagoela araudiaren agindu askotan. Gai espezifikoaren duen foru lege honek ahalbidetuko du LGTBI+ arloan arau-esparrua zabalagotzea, eta lagunduko du diskriminazioa murrizten eta herritarren artean berdintasun- eta errespetu-baloreak sustatzen; gainera, edozein esparrutan sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko eraso biktima izan diren pertsona guztiak, bermea ezarriz gorroto-delituek ez dezaten

izan inolako estaldurarik legearen, erakundeen, politikaren edo gizartearen aldetik.

LGTBI+ pertsonentzat, eskubideen arloko bila-kaera etorri da gizarteak gai hori ulertzeko eran izan duen aldaketagatik, nahiz eta aldaketa graduala eta desorekatua den. Eta, gure gizartean izan den aurrerapena argia eta agerikoa bada ere, oraindik badaude ezkutuko gorroto eta aurreiritziak LGTBI+ pertsonetako. Horiek horrela, homofobia, lesbofobia, bifobia eta transfobia gure artean daude oraindik.

Espainiako gorroto-delituei buruzko txostenak sailkapenaren gailurrean jartzen ditu biktimaren sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearekin lotutako liskarrak, arrazakeriaren edo xenofobiaren aurretik.

Azken urteetan, zenbait txosten eta azterlan agertu dira bai maila autonomikoan, bai estatukoan eta europarrean ere, hezkuntzaren esparruko sexu- eta afektibitate-bestelakotasunaren egoerari buruz. Azterlan egiazki kezkarriak aurkeztu dira LGTBI+ nerabe eta gazteen eskola-jazarpenari buruz eta suizidio-arriskuari buruz.

Jotzen da berdinen arteko tratu txarrak biktimen eskubideen aurkako atentatua dela, eta, zehazki, haien identitate fisiko edo psikikoaren aurkako. Horrenbestez, ez da gai pribatu bat, baizik eta hezkuntzako gai bat eta gai publiko bat.

Lehen adierazle ofizialak agertzen hasi badira ere, dauden estatistikak urriak dira, eta guztiak pentsarazten du kasu errealek estatistiketan agertzen direnak baino gehiago direla; alde horretatik, foru lege honen helburuetako bat da azterlanak sustatzea egoeraren datu errealek eskuratzeko, eta datu-bilketaren gaineko berme estatistikoa arautzea.

II. Foru lege honen egitura honakoa da: atariko titulu bat, lau titulu, lau xedapen gehigarri, bi xedapen iragankor eta xedapen indargabetzaile bat.

Atariko tituluak, xedapen orokorreari buruzkoa baita, ezartzen ditu helburuak, legearen esparrua, legeak babesten dituen pertsonen definizioa, zeinetan azpimarratzen den adingabeen egoera, eta administrazioaren printzipio zuzentzaileak babestutako pertsonen tratamendurako. Legeak ezarritako helburuetan dago printzipioak, neurriak eta prozedurak arautzea, LGTBI+ pertsonen eskubideak eta egiazko berdintasun eraginkorra bermatze aldera, horretarako aurrea hartuz sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatiko diskriminazio orori, eta haiek zuzenduz eta deuseztatuz. Legeak eskubidearen subjektutzat jotzen ditu Nafarroan bizi diren pertsona guz-

tiak, haien nazionalitatea kontuan hartu gabe; izan ere, berdintasunaren eta diskriminaziorik ezaren gaineko arau baten abiapuntua ezin da izan diskriminazioa jasaten dutenen artean bazterketak edo bereizketak ezartzea. Bestetik, arauaren aginduen hartzaileak dira Nafarroako Foru Komunitatearen lurraldean dauden edo jarduten duten pertsona fisiko nahiz juridiko, publiko nahiz pribatu guztiak, horien egoitza edo bizilekua edozein dela.

Azpmarratzekoa da adingabeen babesari dagokionez Nafarroako Foru Komunitateak arau honen bidez bere gain hartzen duen konpromisoa. Askotan helduek diskriminazioa edo indarkeria pairatu dute, edo ez zaie arretarik eman, baina utzikeria hori bereziki larria da adingabeen kasuan, berez duten babesgabetasunagatik eta garapen mailagatik modu larriagoan pairatzen dutelako beren identitatea aitortzeari uko egitea, edo beraien afirmazio beharrizanei arreta medikorik ez ematea. Adingabearen gaineko Babes Juridikoari buruzko urtarilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoak agintzen duena betetzeko (Kode Zibilaren eta Prozedura Zibilaren Legearen zati batzuk ere aldatu zituen), eta irizpide zuzendaria izanik adingabearen interes gorenari begiratzea, orain legeak bere babesa eskaintzen die haiei eta haien tutoreei bazterkeria ororen aurka, eta, halaber, arreta osoa beraien osasun-beharrizanei eta babesa hezkuntza sisteman.

I. tituluaren antolaketa administratiboa lantzen da. Nafarroan LGTBI+ politikez arduratuko diren zenbait erakunderen eraketa eta horien eginkizunak ezartzen dira, eta Nafarroako Delituaren Biktimei Laguntzeko oraingo atalarentzako betebeharrak, profesionalak eskuratzeko, espezializatuak gorroto-delituei edo sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminaziorik delituei aurre egiteko espezializatuak.

II. tituluaren gaiak jorratzen ditu sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea direla-eta LGTBI pertsonak diskriminatuak ez izateko eta haien berdintasun soziala bermatzeko politika publikoak. Tituluaren printzipio orokorrak ezartzen dira gizarte, osasun, familia, hezkuntza, lan, gazteria, kultura, kirol eta garapenerako lankidetzaren arloetako tratamenduari dagokionez, eta, halaber, komunikazioaren eta poliziaren arloko printzipioak eta neurriak.

I. kapituluaren profesionalen prestakuntza eta sentsibilizazioa arautzen dira, beren lanaldiko uneren batean sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminaziorik lotutako kasu bati aurre egin behar diotenerako, bai eta kasu horretako balizko esku-hartzea ere.

II. kapituluaren, gizarte arloko neurri buruzkoan, laguntza eta prebentzio neurri eraginkorrak sustatzen dira, ahultasun egoeran dauden nerabe eta gazteentzat eta diskriminazio anizkoitzak jasan ditzaketen pertsonentzat. Era berean, gizarte zerbitzuetan LGTBI+ pertsonen errespetua sustatzeko jarduketak.

Osasun arloan, III. kapituluaren arautzen dira GIBari eta sexu-transmisiozko beste infekzio batzuei begira nahitaezko diren sentsibilizazioa eta prebentzioa; berariazko osasun-politiken azterketa, ikerketa eta garapena, bai eta identitate transexual eta transgeneroekin lotutako tratamenduak edo laguntza bidezko ugalketa tekniken eskuratzeari, beste neurri batzuen artean, osasun arretan inolako diskriminaziorik egon ez dadin sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatea direla-eta.

IV. kapituluaren, familia arloko neurri buruzkoak, familia bestelakotasunaren babesa eta garapena jorratzen du, familia arloan egon daitezkeen indarkeria kasuak ere kontuan hartuz.

V. kapituluaren, hezkuntza arloari buruzkoan, foru lege honek neurriak bultzatzen ditu, hezkuntza sisteman sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen aniztasunaren errespetu gauzatu lortzeko, eta hezkuntza maila guztietan sexu- edo genero-identitatearen adierazpen ezberdinak onartuak izateko, halatan estereotipo eta jokaera sexistak gainditu ahal izateko. Xede horrekin, Nafarroari dagozkion eskumenen esparruan sustatzen du eskola curriculumean eta irakaskuntza- edo bizikidetzaren planetan txerta daitezen prestakuntzarako eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearen aniztasunaren errespeturako neurriak hezkuntza maila guztietan, eta, halaber, sexu- edo genero-identitateari arreta emateko neurriak ezartzea, irakasleek eta zerbitzuetako langileek gida bat izan dezaten hezkuntza komunitateari arreta ematerakoan.

VI. kapituluaren, lan arloari eta enpresen gizarte-erantzukizunaren arloari buruzkoan, konpromiso bat ezartzen da, neurri eraginkorrak sortzeko enpleguan diskriminaziorik eza eta berdintasuna sustatze aldera, eta korporazioen gizarte-erantzukizuneko estrategietan.

VII. kapituluaren gazteria arloko neurriak arautzen dira. Mekanismoak lantzen dira garapen pertsonala babestu eta sustatzeko noiz eta laguntza-premia berezia duen etapa batean, gaztaroan, alegia, kasu guztietan errespetua eta arreta egokia bermatuz.

VIII. kapituluaren, aisia, kultura eta kirol arloetako neurrietan, kirol inklusiboaren kultura eta jardura

sustatzen dira, eta bilatzen da, Nafarroako Foru Komunitateari dagozkion eskumenen barruan, LGBTBI+ pertsonak bereizteko arauak edo baztertzeko mekanismoak desagerraraztea.

IX. kapituluan, garapenerako nazioarteko lankidetzarako neurriei buruzkoan, gure Komunitatearen konpromisoa adierazten da, beraien sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik jazarpena, indarkeria edo kriminalizazioa jasaten duten pertsonen bizitzarako, berdintasunerako eta askatasunerako eskubideen aldekoa, aipatu eskubideak ukatuak diren edo kontuan hartzen ez diren herrietan.

X. kapituluan, komunikazio arloko neurriei dagokienez, eta foru erkidegoaren eskumenen esparruan, lantzen da gizarteratzearen eta sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitatearekiko errespetuaren gaineko kontzientziazioa, dibulgazioa eta transmisioa sustatzea, kolektibo horrek estereotiporik gabeko tratua izan dezan laguntzeko.

XI. kapituluan, polizia arloko neurriei buruzkoan, asmoa da segurtasun indarretan protokolo bat sustatzea sexu- edo genero-identitateari arreta emateko, bereziki bideratua gorroto-delituen biktimek pairatzen dituzten ondorioak arintzera.

III. titulua berariaz eskainita dago pertsona transexual, transgenero eta intersexualei, historian zehar pairatu duten eskubide-gabezia dela-eta. Foru lege honek pertsona batek legezko sexua ondorio guztietarako aldatzeko duen borondatea aitortu ez ezik, orobat aitortu behar du pertsona transexualek badutela barru-barruko beharrezana, askatasunez adierazten denean, tratu mediko egokia jasotzeko eta fisikoki hartutako sexura ahalik eta gehien gerturatzeko.

Horrekin lotuta, pertsona transexualen osasuna zaintzeko laguntza integralak psikologiaren eta medikuntzaren arloan zehaztutako prozedura multzo bat biltzen du, pertsona transexualak lehen eta bigarren mailako sexu-ezaugarriak bere genero-nortasunera egokitu ahal izateko, kasuaren arabe-

ra, kontuan hartuta, agerikoa baita, pertsona transexualen artean askotariko jokamolde eta erantzunak izaten direla.

Lege honetan, gainera, adingabe transexualen eta haien eskubideen berariazko aitorpena egiten da.

IV. tituluak, "LGTBI+ pertsonen egiazko berdintasun gauzatua bermatzeko neurriak" izenekoak, arautzen ditu kontratazio administratiboan, dirulaguntzak ematean eta funtzionarioen eta langile publikoen prestakuntzan aplikatzekoak diren printzipioak, eta, halaber, konpromiso bat jasotzen du, etorkizunean Komunitateko arauetan kontuan hartzekoa arau horiek nolako eragina izan dezaketen sexu-joera, genero-adierazpen eta sexu- edo genero-identitateagatik diskriminazioari dagozkion kontuetan. Komunitate honetako prozedura administratiboetara begira, orobat ezartzen du "prozedurako interesdun" izaera, eta, halaber, kargutik mugiarazteko, kentzeko eta kalte-ordaina emateko neurriak eta frogaren karga alderantzizatzeko aukera, diskriminazioaren frogaren zantzua erakusten duten kasuetan. Gainera, zehapen araubide bat ezartzen du; gure Komunitateak hautatu du bere aginduak ez daitezen asmo-adierazpen izan, eta beste zehapen arlo batzuk eta zigor arloaren lehentasuna errespetatuz, arau-hauste eta zehapen katalogo bat ezartzen du jokaera bereziki larrietarako eta bake sozialaren eta pertsonen legeak babesten dizkien eskubideen aurkakoetarako. Zehapen horiek, adierazpen larrietan, ekar dezakete kontratatzeko edo Komunitate honen funts publikoetatik laguntzak jasotzeko desgaitasuna, diskriminaziozko jokabide bereziki larria izan edo arau-hausteetan berrerortzen direnentzat.

Araua bukatzen da bere ezarpen eraginkorren eta erregelamenduzko garapenaren gaineko xedapenekin, hemen aipatzen diren eskubideak ahalik eta azkarren ezartzeko eta eraginkortasuna izan dezaten."

Zioak: Zioen azalpena lege osoan zehar egin diren aldaketan arabera egokitzea.

